

DURKÓ MÁTYÁS KONFERENCIA

DEBRECENI EGYETEM

ABSZTRAKTKÖTET

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó
Durkó Mátyás emlékére

HÁLÓZATOK A MŰVELŐDÉS ÉS FELNŐTTKÉPZÉS VILÁGÁBAN

.....
●● Debreceni Egyetem, 2020. szeptember 3-4. ●●
.....

Hálózatok a művelődés
és felnőttképzés világában

ABSZTRAKTKÖTET

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó
Durkó Mátyás emlékére

Debrecen

2020

Juhász Erika Ph.D.
Márkus Edina Ph.D.
szerk.

ABSZTRAKTOK

Angyal László

KÉPZÉS ÉS HÁLÓZATÉPÍTÉS - TÉRSÉGI MENTORI EGYÜTTMŰKÖDÉS A GYAKORLATBAN

Az amatőr művészeti csoportok mentorálása képzést elvégzett közművelődési szakemberekkel együttműködve a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Igazgatósága a gyakorlatban alkalmazta a képzésen tanultakat. Térségi hálózati együttműködést alakított ki Nádudvar, Kaba és Püspökladány közművelődési intézményeivel, ahol a végzett szakemberek dolgoztak. Erőforrásait egyesítve, összehangolt cselekvési tervet dolgoztak ki, amelyet megvalósítva értek el eredményeket, a közösségek működésében, az egymás közöttin együttműködésben és a megyei amatőr képzőművészeti közösségek segítségével. Elkészült módszertani anyagok: csoport történeti film, esettanulmány, mentorálási terv.

Kulcsszavak: térségi együttműködés, erőforrások összekapcsolása, mentorszerep, közösségépítés, megyei hatás

A szerző elérhetősége: angyal.laszlo@nmi.hu

Bacsa-Bán Anetta – Cserné Adermann Gizella

ANDRAGÓGUS DIPLOMÁVAL A MUNKAERŐ-PIACON

Fónai Mihály azt írja egy DPR tanulmányában az andragógiáról, hogy „...az andragógia, mint szakma, viszonylag kevésbé ismert, és a potenciális álláshelyek köre is bizonytalan, ami hozzájárulhat a hallgatók terveinek a bizonytalanságához is.” E gondolatsor indította el vizsgálatunkat – melyet a Dunaújvárosi Főiskola andragógia BA szakon végzettek körében folytattunk - abban a tekintetben, hogy feltárjuk, vajon valóban ez jellemzi-e az andragógia alapszakon végzett hallgatóinkat, mit adhatott számuk a képzés egésze, hol tartanak most, merre ívelt pályájuk, mely az andragógia szakról indult. Intézményünk andragógia szakán 2010 –2014 között, a szak felvételi időszakában, összesen 258 hallgató került felvételre. Ez a létszám az intézmény méreteit tekintve a szak népszerűségét igazolta. A rövid életű, s az oktatáspolitikai szigorítások (államilag finanszírozott létszámok csökkentése és a belépési pontszámok drasztikus emelése) előtt az akkori intézmény szempontjából virágzó andragógia szak utóéletét vizsgáltuk meg 2020. január-február hónapjában.

Kulcsszavak: andragógia, szak választás, beválás

A szerző elérhetősége: bana@uniduna.hu
nyilas.orsolya@nye.hu

Bajusz Erika

A KÖZMŰVELŐDÉS SZEREPE ÉS FUNKCIÓJA A MAGYARSÁGTUDAT MEGŐRZÉSÉBEN – HATÁROKON ÁT

Kutatásom a közművelődés rendeltetéseit és funkcióit hivatott bemutatni, különösen az önazonosság-tudat erősítésében meghatározott szerepét figyelembe véve, két Erdélyi település közművelődési lehetőségeit megvizsgálva és ismertetve.

Általános kérdés, hogy az elsődleges és másodlagos szocializációs közegekben milyen munka folyik, milyen identitás megtartó erő működik a családban, valamint az iskola és az egyház intézményein belül. Egyértelműen kirajzolódik, hogy a szórványvidékeken a magyarok jelentős része etnikailag vegyes családokban él, melyekben a többségi nyelv dominanciája figyelhető meg. A magyar oktatási intézmények létjogosultsága egyre jobban megkérdőjeleződik, az egyház és a vallás közösségmegtartó, nyelvőrző szerepe pedig felértékelődik, sokszor a templomi alkalmak jelentik a magyar nyelvhasználat egyetlen színterét, a magyar közösségi, kulturális programok is az egyház köré szerveződnek. Vajon e három intézmény mellett hol helyezkedik el az adott településen a közművelődés, és annak identitáserősítést célzó feladatai és kötelességei? Van-e egyáltalán ilyen jellegű felelősségvállalás a településen és az adott közösségben?

Kutatásomban két Erdélyi szórványtelepülés esettanulmányát mutatom be, miközben ezeket a kérdésköröket járom körbe. Keresem továbbá azokat a pozitív példákat és kezdeményezéseket, melyek jelenleg jól működnek, ugyanakkor kitérek a közművelődési hiányosságokra is, melyekre esetleges megoldási lehetőségeket és kezdeményezéseket javaslok.

Kulcsszavak: közművelődés, identitás, szórvány, anyanyelv, kultúra

A szerző elérhetősége: erika.bjsz@gmail.com

Balogh Jenifer

A SZÜLŐKKEL VAGY NÉLKÜLÜK? HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ PROGRAMOK GYAKORLATAI A SZÜLŐK MENTORÁLÁSÁRA.

Balogh Jenifer vagyok, a Debreceni Egyetem Neveléstudományi mesterszak első évfolyamos hallgatója. Alapképzésem során hozzám közel álló témát választottam szakdolgozati témaként, ami a hátrányos helyzetű fiatalok iskolai szocializációjáról és egy hazai jó gyakorlatról, a Kedvesházzról szól. Mivel erre a dolgozatra lehet építeni, úgy gondolom létjogosultsága van a folytatásnak is, mert nagyon izgalmas témára bukkantam, ami kiegészíti a korábbi eredményeket, ugyanakkor gyakorlati hasznosíthatósága sem elhanyagolható. Folytatva ezt a vonalat, szeretnék foglalkozni a témával, kiegészítve a szülők szerepével. Saját tapasztalataim szolgálnak alapul, hiszen hátrányos helyzetű roma fiataloként elsődleges befolyással hat rám a családom véleménye. Az egyik jó lehetőség a fiatalok iskolai sikerességének növelésére, véleményem szerint az, ha a szülőket is bevonjuk azokba a folyamatokba, melyek előre viszik a gyerek iskolai eredményességét. Ezért kutatásom fő témája a szülők mentorálása, vagyis azoknak a programoknak a vizsgálata, melyek a szülői mentorálással foglalkoznak, ezzel hozzájárulva a lemorzsolódás csökkentéséhez, a tanulás értéként való kezelésében. Kutatásom során három, már bevált hazai jó gyakorlatot vizsgállok meg, majd a különböző helyszíneken tapasztaltakat összevetve szeretnék átfogó képet adni azok hatásairól, eredményeiről. Kutatásom fő céljai közé tartozik megvizsgálni, (gyakorlati kérdésként), hogy mitől sikeresek a fent említett programok, mik azok a segítő tényezők, melyek hatására az iskolai karrierútban fejlődés mutatkozik.

Fő kérdések:

1. Mi a különbség a programok hatása között aszerint, hogy milyen módon vonják be a szülőket?

Feltételezéseim szerint az involváló típusú programok előnyösebbek a diákok iskolai karrierútja szempontjából, mint a szülők bevonását nélkülöző programok.

2. Kell-e bevonni a szülőket a gyermek tanulásával kapcsolatos életútjába, s ha igen miként lehet ezt a lehető leghatékonyabban megközelíteni?

Feltételezésem szerint a kisebb korosztálynál az involváló és célcsoport típusú programok a hatékonyabbak. A nagyobb korosztálynál viszont egy külső személy bevonása lehet hatásosabb.

3. Miként hatnak ezek a hátrányból való kiemelkedésre?

Kvalitatív kutatást szeretnék használni, hiszen szeretném jobban, mélyebben megérteni az alapkérdést. A módszer segítségével mélyebb betekintést nyerhetek a téma mögé, a miértekre. A kapott eredmény hozzájárulhat akár egy új hipotézis felállításához, vagy a kvantitatív kutatás megalapozásához is. A kutatás során leginkább mélyinterjúkat készítek az alanyokkal, akik saját szavaikkal tárják fel az adott kérdéskört, problémát. A kutatás során sokkal inkább a minőségi adatok érdekelnek. Úgy gondolom, hogy a kutatási témám nemcsak a tudományt gazdagítja majd, hanem gyakorlati hasznosíthatósága sem lesz elhanyagolható. A már sikeres, jól működő programok egyes elemeinek átültetése az iskolai programok valamelyikébe, vagy új programok keretein belül történő bevezetése nagy hatással lenne a hátrányos helyzetű fiatalok iskola lemorzsolódásának csökkentésére. A szülők motiválásával a gyerek is motivált lesz, ami rengeteget jelent az iskolai eredményességben.

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, mentorálás, szülői bevonódás, iskolai eredményesség

A szerző elérhetősége: jenifer.balogh1995@gmail.com

Barabási Tünde

ISKOLAALAPÍTÁS MINT A HELYI TÁRSADALMI INNOVÁCIÓ ESETPÉLDÁJA

Egy iskola létrehozása sok szempontból nagy kihívás egy közösség számára. Maga a jelenség több szempont mentén is vizsgálható, így a kutatás célja is többrétű: egyrészt, bemutatni, hogy ez a társadalmi innovációnak minősülő folyamat miként ment végbe és megvalósulásának milyen feltételei ragadhatók meg, másrészt a változás/változtatás közösségi menedzselésének a láttatása.

2019 őszén Udvarhelyszéken (Románia) sikerült véglegesíteni egy Waldorf-iskola létrehozását. Az iskolaalapítás nem egyszerű feladat, egy kemény közösségi innovációs folyamat, amint ezt a vizsgált esetpélda is bizonyítja. Az előadásban ennek a helyi szinten végbemenő társadalmi újításnak, változásnak a Kozma Tamás (2018) által meghatározott csomópontok mentén történő értelmezésére kerül hangsúly. Egyrészt tehát társadalmi innovációs, másrészt változtatásmenedzselési szempontok alapján elemezzük az iskolaalapítási folyamatot.

Az udvarhelyszéki Waldorf iskolaalapítási folyamatot az alapító szülői közösség és az első intézménybeli pedagógus szemszögéből, a helyi hősökkel készített interjú tükrében mutatjuk be (N=7). A vizsgálat során tehát kutatási módszerként a szóbeli kikérdezést, az interjút alkalmaztuk. Az interjú narratív és strukturált jelleget öltött.

Az eredmények egyértelműen kirajzolják a közösségi tanulás és társadalmi innováció folyamatát, valamint hangsúlyozzák a megvalósulás sikerességének feltételeit.

Kulcsszavak: iskolaalapítás, Waldorf-iskola, Udvarhelyszék, társadalmi innováció, közösségi tanulás

A szerző elérhetősége: tunde.barabasi@gmail.com

Beke Ivett

A MUNKA ÉS A MAGÁNÉLET EGYENSÚLYA A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEKBEN

A munka és a magánélet egyensúlya egy rendkívül aktuális és egyre nagyobb fontossággal bíró témakör az emberi erőforrás menedzsmentben. A kulturális szektorban különösen releváns, hiszen az ide tartozó intézmények döntő többségében nem hagyományos munkaidőben dolgoznak a munkavállalók. Mindezek ellenére, az általam vizsgált téma nem gyakran kutatott terület. Ha áttekintjük a szakirodalmat, főként a vállalati szektorra vonatkozó emberi erőforrás kutatásokat olvashatunk. Kutatásom célja, hogy bemutassam, milyen menedzsment kihívásokat jelent a munka és a magánélet egyensúlyának megteremtése kulturális szektorban működő szervezetekben, illetve az adott intézmény milyen válaszokat próbál adni ezekre a kihívásokra. Saját kutatásként félig strukturált egyéni interjút készítek kulturális intézmények – színház, művelődési ház, múzeum és könyvtár – vezetőivel, valamint fókuszcsoportos interjút készítek az ezekben az intézményekben dolgozókkal.

Kulcsszavak: munka-magánélet, kulturális szektor

A szerző elérhetősége: bekeivett111@gmail.com

Benkei-Kovács Balázs – Juhász Erika – Márkus Edina – Ponyi László

KÖZMŰVELŐDÉSI SZAKEMBEREK PÁLYAKÉP VIZSGÁLATA EGY KÉPZÉST KÍSÉRŐ KUTATÁS KERETÉBEN

Diósi Pál meghatározó monográfiája óta (1998) a szakmai pályaképéről alkotott kép megjelenése a szakirodalomban jellemzően nem egyöntetűen pozitív. Az elmúlt két évtized során foglalkozott a témával számos jeles kutató és szakember (Hidy, 2001. Beke, 2001. Kleisz, 2005. Furulyás, 2007.). Ezek a kutatások természetesen nem tudták integrálni azokat a jelentős fejlesztéseket és változásokat, amelyek a szakmához kapcsolódóan az elmúlt évtized során mentek végbe, és amelynek eredményei immár számos területen látszanak. Ezért ismét aktuálissá vált a szakmai professzióval kapcsolatos kutatás készítése. A szakmai professzió területén (Schön, 1983.) a pályaképhez tartozó attitűdök változásáról szeretne ez a képzést kísérő kutatás egy állapotfelmérést adni, egy olyan időszakban, amikor már megjelentek az állami szabályozásban a közművelődési alapszolgáltatások (20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet), valamint a közművelődési professzió szakmasodásának folyamányaként szigorodtak a végzettséggel kapcsolatos elvárások is. A kvalitatív tartalomelemzés módszertanát felhasználva (Babbie, 2017. Saldana, 2009.), a Nemzeti Művelődési Intézet felnőttképzési kurzusainak résztvevőit vontuk a kutatásba: országszerte összesen 11 városban 370 felnőtt tanuló küldte be a 15 nyitott kérdésünkre esszé típusú dolgozatát. (Az adatfelvétel a strukturált interjú technikához hasonlóan történt, azonban írott formában.) Az eredmények tanúskodnak arról, hogy a közművelődési közeg fokozatosan professzionalizálódik, mind a szakmai feladatkörök meghatározásához, mind a közösség szervező szakemberek kompetencia-térképének megrajzolásához hatékonyan járulhatnak hozzá az eredmények. A szakmai motiváció differenciált formái; a szakmai magabiztosság, bizonytalanság, esetleges kétségek; a lokális szintű településmenedzsment szerepének megítélése a közművelődésben, valamint

a szakmát legjobban reprezentáló metafora-gyűjtemény jól gazdagítja tudásunkat azzal kapcsolatban hogyan alakul át fokozatosan napjainkban a közművelődési szakemberekről alkotott kép, egy a téma iránt elkötelezett célcsoport gondolkodásmódjában.

Kulcsszavak: pályakép, közművelődés, kvalitatív elemzés

A szerző elérhetősége: benkei-kovacs.balazs@uni-bge.hu
juhasz.erika@arts.unideb.hu
medina101@gmail.com
ponyi.laszlo@nmi.hu

Beszédes Viktória

A FELNŐTTNEVELÉSI SZAKEMBEREK TEVÉKENYSÉGÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET VIZSGÁLATA – MAGYARORSZÁG ÉS SZERBIA ESETE

A felnőttnevelési tevékenységek gyakorlati megvalósulására jelentős hatást gyakorol az adott országban érvényes jogszabályi környezet, amely egy időben befolyásolja a felnőttnevelési szakemberek szerepét és tevékenységi körét is. Nemzetközi kutatások bizonyították, hogy a felnőttnevelési szakemberekkel szembeni kompetenciaelvárások és foglalkoztatási feltételek jelentős eltéréseket mutatnak a munkaerőpiacon nemzeti és nemzetközi szinten is. Ez azonban negatív hatást gyakorol(hat) a szakma társadalmi presztízsére, a felnőttnevelési szakemberek kiképzésére, a szakmai tevékenység minőségére, valamint a szakkáderek foglalkoztatotti státuszára is. Az országos szintű jogszabályi előírások és stratégiai feladatok kiemelt jelentőséggel bírnak a felnőttnevelési szakemberek előnyös munkaerő-piaci pozíciójának kialakításában és erősítésében, valamint a felnőttnevelési tevékenység minőségi megvalósulásában.

A 2019/2020-as UNKP támogatásával végrehajtott kutatásom során a felnőttnevelési szakemberek magyarországi és szerbiai kiképzési rendszerének kvalitatív és komparatív elemzését hajtottam végre. Mivel a képzési rendszert nem lehet a jogszabályi környezettől függetlenül vizsgálni, a kutatási folyamat jelentős egységét képezte azon nemzeti jogszabályok és stratégiák tartalomelemzése, amelyek a felnőttnevelési szakemberek tevékenységét szabályozzák. A kutatás eredményei alapján Szerbiában sokkal részletesebb szabályozásokkal találkozhatunk, amelyek hatást gyakorolnak a felnőttnevelésben oktatók képzettségére, az andragógusok gyakorlati alkalmazására, valamint a szakkáderek kötelező szakmai továbbképzésére is.

Kulcsszavak: felnőttnevelési szakemberek, jogszabályi környezet, Magyarország, Szerbia

A szerző elérhetősége: bes.viktoria@edu.u-szeged.hu

Boga Bálint

AZ INFORMÁLIS KULTURÁLIS TANULÁS INCIDENTÁLIS MELLÉKÁGAI

Schugurensky az informális tanulás három típusát különíti el: az ön-irányított, az incidentális/véletlenszerű és a szocializációhoz kapcsolt formát. A teljesen ad hoc , a mindennapi élet véletlen alkalmából fakadó (incidentális) ismeretszerzések esetei az informális tanulás mellékesnek tűnő formái. Lényegéből következik, hogy nem szándékos a kiindulópontja, az észlelt információt viszont be kell fogadni, hogy tudatossá váljék és itt dől el, hogy elillan vagy rögzül és így alakul ismeretté. Ehhez a korábbi vagy az akkor kiváltott érdeklődés motivációja szükséges. Személyiségtől és szellemi igényétől függ, hogy környezetéből bizonyos felhasználható vagy csak egyáltalán műveltségét bővítő ismeretekre odafigyel-e és magáénak akarja-e tudni, esetleg további ismereteket szerez hozzá. Későbbiekben asszociációként, esetleg szándékosan felidézhetők. Az élet folyamán nagy számban rögzülhet ilyen tudás, egy egyén általános műveltségének jelentős része származhat ilyen forrásból. Két csoportra osztom ezeket: 1. gyakorlati, gazdasági célú információk része („melléktermék”): a. reklám, b. használati utasítás, c. bankjegy ábrái, stb., 2. tudatosan kulturális (művészeti, tudományos) ismeretek terjesztése, pl. utcán, közösségi terekben, közlekedési eszközökön (emlékművek, alkotások ismertetése, évfordulós plakátok, stb.). A tudásalapú társadalom megkívánja, hogy az általános műveltség szintje emelkedjék („kiművelt emberfők” száma, Széchenyi I), ehhez az incidentális tudásszerzés is hozzájárul. A műveltség befolyásolja az emberi magatartást és hatékonyabbá teszi a hivatáshoz kapcsolt tudást is, az önnevelés része lehet (Durkó M.), a „mentális jóllét, a komfortérzés” lényegi összetevője (Kispálné H M.), ezért a döntéshozóknak kulturális feladata az informális tudásfejlesztésnek a mindennapi életéhez kapcsolt formáinak, színtereinek kiterjesztése.

Kulcsszavak: informális tanulás, incidentális tanulás, műveltség

A szerző elérhetősége: bbogamd@gmail.com

Bordás István

MÚZEUMPEDAGÓGIA FEJLESZTÉSEK A SÁROSPATAKI KÉPTÁRBAN

A Sárospataki Képtár 2013 óta foglalkozik képzőművészeti múzeumpedagógiával. Az eltelt időben közel 3000 gyerek vett részt a különböző típusú foglalkozásokon. Innovációnk eredménye az a 18 kidolgozott tematika, amely rendelkezésre áll a hatékony pedagógiai munka megvalósításához. A programok során mind az 5 sárospataki általános és középiskola bekapcsolódott a közös munkába. A Sárospataki járás területéről további 5 iskola együttműködő partnerünk. Az utóbbi időben már az óvodás korosztály is megjelent a képzőművészeti beavató foglalkozásainkon. Időközben bővítettünk a tematikán is, és a klasszikus képzőművészet felől elmozdultunk a digitális képalkotás és a vizuális kommunikáció felé. A pedagógia munkát egy régóta együtt dolgozó, pedagógusokból és művészekből álló csapat végzi. A foglalkozások legfontosabb pedagógiai alapelve az élményszerűség. Nem művészeket vagy profi kommunikátorokat képzünk, hanem látni tudó embereket, akik értik és szeretik a művészetet. Bemutatónkban ismertetjük e tevékenység legfontosabb eredményeit.

Kulcsszavak: múzeumpedagógia, képzőművészet, vizuális kommunikáció

A szerző elérhetősége: bordas@zemplanimuzsa.hu

Bugyi Anett – Varga Zsombor

ONLINE OKTATÁS ÉS TAPASZTALATAI AZ SZTE-N

2020-ban egy olyan helyzet alakult ki, ahol az oktatási rendszernek gyorsan kellett egy egész társadalmat érintő problémára reagálnia. A vírushelyzet miatt kialakult vészhelyzet alatt nem volt lehetőség a hagyományos oktatás bonyolítására, azonban az intézmények nem álltak készen az online oktatásra. A kialakult helyzet számos kérdést vetett fel, amelyet érdemes megvizsgálni. Ezen indíttatásból vágtunk bele kutatásunkba, amelyet a Szegedi Tudományegyetem hallgatói között végeztük. Elsősorban az online oktatással kapcsolatos attitűdök vizsgálata volt célunk egy online kérdőív segítségével, kiegészítéseként két fókuszcsoportos interjú is készítettünk. Általánosságban elmondható, hogy azokon a területeken érzékelhető nagyobb elégedetlenség, ahol a gyakorlati oktatást nem jól, vagy egyáltalán nem sikerült megvalósítani. A fókuszcsoportos interjúk során hangsúlyosan megmutatkozott a probléma, miszerint a tanárok kompetenciája a számítógépezés terén, valamint az elszántságuk az a két elem, amelyek érdemben befolyásolhatják a diákok online oktatáshoz való hozzáállását. Konklúzióként érdemes megjegyezni, hogy a diákok mellett, az oktatókra is nagy súly nehezedett, ami döntő lehet egy későbbi hasonló helyzetben. Esettanulmányunkkal hangsúlyozni szeretnénk, hogy a vészhelyzetre érdemben kell reagálni, mielőtt egyes területek oktatásának nívója az online térben történő oktatás miatt megváltozna.

Kulcsszavak: online oktatás, oktatási méltányosság, IKT ismeretek

A szerző elérhetősége: anett.bugyi96@gmail.com
vargazsombor1@gmail.com

Ceglédi Tímea – Kozma Kitti

„MINT EGY PRIZMÁN A FÉNYSUGÁR” – AZ ÉLETTAPASZTALAT SZEREPE A REZILIENS ÉLETUTAT BEJÁRT PEDAGÓGUSOK MUNKÁJÁBAN

„A befogadó »belső lelki feltételei«, tapasztalatai, recepciós gyakorlottsága az a pszichikus közeg, amelyen valamilyen irányba a külső ingerhatás – mint egy prizmán a fénysugár – megtörik, megerősödik vagy eltorzul.” (Durkó 1995: 57) Durkó Mátyás a felnőttek élettapasztalatának jelentőségére világít rá a tanulási, művelődési folyamat során (Márkus & Juhász 2008, T. Kiss & Tibori 2013). E gondolathoz kapcsolódik kutatásunk, amely a pedagógusok önképzésében vizsgálja az élettapasztalat szerepét. Olyan pedagógusok életútját és pedagógiai munkáját vesszük górcső alá, akik társadalmi hátrányaik ellenére sikeres iskolai karriert futottak be és szereztek pedagógus diplomát. Az ilyen életutat bejárt fiatal értelmiségieket a szakirodalom rezilienseknek nevezi (Ceglédi 2012). Kutatásunk célja feltárni a kapcsolódási pontokat a reziliens életutat bejárt pedagógusok élettapasztalata és pedagógiai munkája között.

Empirikus munkánk során reziliens életutat bejárt roma és nem roma pedagógusok körében készítettünk félig strukturált életút interjúkat 2019 őszén (N=20). Az interjúk szövegeinek transzkribálását követően a szövegkorpust a Grounded Theory Strauss és Corbin által képviselt irányának elemzési módszereit követve dolgozzuk fel (Creswell 2012, Sallay 2015, Feischmidt 2011, Mitev 2012).

Kutatásunk elemzési szakaszban van, ezért csak várható eredményekről számolhatunk be. Az elemzés során az alanyok szubjektív konstruktív jelentésadási folyamatait szeretnénk feltárni saját életútjuk és pedagógiai munkájuk kapcsán.

Kulcsszavak: élettapasztalat, reziliencia, pedagógusok, Grounded Theory

A szerző elérhetősége: t.cegledi@gmail.com kozmakitti99@gmail.com

Czipperer Zsófia

GONDOLATÉBRESZTŐ AZ AKTÍV IDŐSKOR JEGYÉBEN

Idősödő társadalomban élünk. Európában egyre kevesebb gyermek születik, és a várható élettartam is növekszik. Ez azt jelenti, hogy egyre kevesebb aktív korú fogja kitermelni azt a pénzmennyiséget, ami az egyre több nyugdíjas ellátásához szükséges. A problémák nemcsak az ellátórendszerben lesznek láthatóak (nyugdíj, egészségügy, idősgondozás, segítő-hálózat), hanem a társadalomban is. Az idősokról, és az idősödés folyamatáról másképp kell gondolkodni, sokkal tágabban értelmezve, új alapokra helyezve azt. Az idősekre nem lehet tovább elszigetelt, segítségre szoruló csoportként tekinteni, hanem egy átfogó, minden terület bevonásával létrejövő stratégiát kell létrehozni, ami biztosítja az ellátórendszer fenntarthatóságát, és az idősek társadalmi integrációját is. Ez az új gondolkodásmód az aktív idősor stratégiája. Az előadás néhány jó gyakorlatot kíván felvillantani az aktív idősor jegyében külföldi és hazai példákon keresztül.

Kulcsszavak: idősödés, ageizmus, aktív idősor

A szerző elérhetősége: czipperer.zsofia@nmi.hu

Csaba Alexa

HANGADÓK AZ IFJÚSÁG SZOCIÁLIS ÉLETÉBEN

Hangadók az ifjúság szociális életében című szakdolgozatom témája azt fejtegeti, hogy kik azok a személyek, akik a fiatalok személyiségére, szocializációjára hatással vannak. Említésre kerülnek azok a szociális közegek, amelyben leggyakrabban jelen van a célcsoport és ezeknek a jelentőségéről is szó esik. Továbbá a generációkról, az azok közötti különbségekről, illetve az ifjúság és a digitalizáció kapcsolatáról. Empirikus kutatásomban a 12-26 éves fiatalokat, fiatal felnőtteket és példaképeiket, hozzájuk való viszonyulásukat, kapcsolatukat tanulmányozom.

Kulcsszavak: ifjúság, szocializáció, generációk, digitalizáció, példakép

A szerző elérhetősége: csaba.alexanmi.hu

Csathóné Sebők Erika

KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS BA SZAKOS HALLGATÓK SZAKMAI GYAKORLATI MENTORÁLÁSA, ÉS A TEREPTANÁROK SZAKMAI HÁLÓZATÁNAK KIALAKÍTÁSA HEVES MEGYÉBEN

A Nemzeti Művelődési Intézet Heves Megyei Igazgatósága és az Eszterházy Károly Egyetem több szakmai területen működik együtt sikeresen.

Közművelődési mentorok néven a Községszervezés BA szakos hallgatók részére 12 alkalmas projektsorozatot valósít és valósított meg az elmúlt 2 évben. A hallgatók, - egy teljes évfolyam - valamely tanóra keretében, 6 alkalommal, 1-1 településen megismerkedhetnek az adott közművelődési feladatellátó szakmai tevékenységével 1-2 alapszolgáltatáson keresztül, amely az adott településen példaértékűen kerül megvalósításra. A projekt célja, hogy a hallgatók már az egyetemi képzés során belelássanak a terepmunkába, valamint, hogy kiváló gyakorlati helyszínt találjanak maguknak. A második szakaszban egy kistépülésen a teljes értéktárási folyamat kerül lebonyolításra a községfejlesztés és a községi értéktárási módszereit alkalmazva.

Utánpótlás műhely néven az Igazgatóság műhelymunka sorozatot szervez, ahol a BA-s hallgatók, akik a megelőző tanévben a megyei igazgatóságon töltötték szakmai gyakorlatukat, elmondhatják tapasztalataikat, véleményüket és megoszthatják a tárgyévben a megyei igazgatóságon gyakorlatot teljesítő hallgatókkal. Közösén megfogalmazhatják fejlesztési javaslataikat, prioritásaikat, amelyeket a következő alkalom során a megyében tereptanári feladatokat ellátó szakemberek megismernek, majd saját tapasztalataikkal kiegészítik azokat, megalkotják a gyakorlatok szakmai kompetenciafejlesztési stratégiáját a következő évre.

Kulcsszavak: Községszervezés BA; szakmai gyakorlat; tereptanár; közművelődési alapszolgáltatás

A szerző elérhetősége: sebok.erika@nmi.hu

Csengei Ágota

HELIKONI ÜNNEPSÉGEK KESZTHELYEN

A Helikoni Ünnepségek a dunántúli középiskolás korosztály nagy hagyományokkal rendelkező, kétévente megrendezésre kerülő keszthelyi, kulturális seregszemléje, ahol a diákok iskolai keretek között, 20 művészeti kategóriában, szakértő zsűri előtt mérik össze tudásukat. Valahogy így lehetne meghatározni tömören, egy mondatban a Helikon lényegét, de ez az egy mondat nagyon rövid ahhoz, hogy az érdeklődő megismerhesse ezt az egyedülálló kulturális eseményt. A rendezvény legfőbb célja, hogy szervezett versengés formájában lehetőséget biztosítson a középiskolás korosztály számára a különböző művészeti ágakban elért felkészültségük bemutatására. A Helikon alapkoncepciója, hogy kizárólag az iskolák által kiválasztásra kerülő, az adott művészeti ágban legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó tanulók érkezzenek a keszthelyi megmérettetésre. A versengést nagyon sok kiegészítő programmal teszik színesebbé a szervezők. A versenyprogramokat követően, az esti órákban könnyűzenei és komolyzenei koncertekkel, táncházzal, színházi előadásokkal, közönségtalálkozókkal biztosítanak a szervezők megfelelő kapcsolódást a fiataloknak. Felejthetetlen élmény a Helikoni Összkar előadása, ahol a rendezvényen résztvevő valamennyi kórus együtt éneklí Kodály-Berzsenyi: Magyarokhoz című kórus művét. A rendezvény hivatalos kezdetét mindig a Helikoni Láng meggyújtásával egybekötött ünnepi megnyitó jelenti, ünnepélyes zárására pedig a legkiemelkedőbb produkciónkat is felvonultató Helikoni Gálán kerül sor.

Kulcsszavak: Keszthely-200 éves múlt-Festetics György- tehetségkutatás- a Dunántúl legnagyobb kulturális seregszemléje.

A szerző elérhetősége: csengei.agota@gmail.com

Drabancz M. Róbert – Nyilas Orsolya

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG ÉS A TÖRTÉNELMI TUDAT. A RÁKÓCZI-KULTUSZ SZEREPE A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG IDENTITÁSÁNAK MEGŐRZÉSÉBEN

Az állam és a nemzet fogalma napjainkban a politikai és a tudományos érdeklődés előterébe került, hiszen a 20. század második felét uraló bipoláris politikai modellt felváltó multipoláris rendszerben a nemzetállamok hatékonyabban tudják érdekeiket képviselni. Azonban a két fogalom között határozott különbséget kell tennünk, hiszen történelmi tényként írható le, hogy államok tudtak kialakulni nemzetek nélkül és nemzetek is formálódtak állami keretek hiányában. A modernizáció kérdését értelmező elméletek szerint a kapitalizmus társadalmi modellje szülte meg a nemzettudatot, melynek létrehozatalában kulcsszerepet játszott az iparosodás és az urbanizáció. A folyamat során alakultak ki azok a szimbólumok és rítusok, melyek segítségével leírhatóvá váltak az „elképzelt közösség” új határai. Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy a kisebbségi nemzetépítés folyamatában milyen szerepet kapnak a nemzeti kultúrához köthető kulturális rendezvények. Kérdésünk az volt: milyen szerepe van a Rákóczi-kultusznak a kárpátaljai kisebbségi magyarság identitásának megőrzésében. Kutatásunk szervesen illeszkedik a kárpát-medencei interetnikus viszonyokat feltáró vizsgálatokhoz (Gereben 1999; Veres 2000, Csernicskó 2010, Lampl 2018), valamint az országrészeket analizáló kutatásokhoz (Kárpát Panel 2007, Tandem 2016). A kérdőívre és a dokumentumelemzésre épülő vizsgálatunk kiterjedt a nemzeti identitás formáira, a történelmi tudat szimbolikus elemeire, a nemzeti önkép és jövőkép dimenzióira, valamint a Rákóczi- kultusz közösségerősítő elemeire. A kárpátaljai magyarság olyan közösségnek tűnik a felmérés tükrében, amelyik egyrészt ragaszkodik nemzeti hagyományaihoz, kultúrájához, de amelyen a felőrlődés jelei is felfedezhetők.

Korábbi történeti illúzióinak és az identitás erős érzelmi telítettségének megfogatkozása azonban csak részben valódi veszteség, másrészt az önszemlélet és a helyzetfelmérés realisabb vonásai erősödtek fel a közösségben.

Kulcsszavak: kulturális örökség, történeti tudat, identitás

A szerző elérhetősége: drabancz.robert@nye.hu
nyilas.orsolya@nye.hu

Drabancz M. Róbert – Kuhár Klára

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG ÉS A TÁRSADALMI MARKETING. KÉRDÉSEK EGY KEZDŐDŐ KUTATÁSHOZ

A nemzetközi szakirodalom szerint a regionális identitást három összeillő dimenzió határozza meg: stratégiai identitás; kulturális identitás; funkcionális identitás. A stratégiai identitás elképzelése arra épít, hogy a kérdéses régióban élőknek legyen közös távlati terve és célja az adott területre vonatkozóan. A kulturális identitás nem egy statikus jelenség, hanem egy folyamatos fejlődés, amelyen keresztül a közös öntudat, a valahova tartozás egy meghatározott közösségben erősödik. A folyamatnak lényeges elemei a név, valamint a közös szimbólumok, amelyek kifejezik a régió egységét. Mindez a közös jövővel, közös távlati tervekkel (stratégiai identitás) és a közös eredettel, múlttal együtt elkülönít egymástól bizonyos helyeket a térben, és valamiféle határokkal ellátott kulturális identitást eredményez. A regionális identitás harmadik eleme az ún. funkcionális identitás, mely a le- határolt területi egységen belüli társadalmi-gazdasági kapcsolatokat vesz számba. Induló kutatásunkban arra keressük a választ, hogy a lokális/regionális identitások kialakulásában milyen szerepet kapnak a kulturális örökség elemei (hagyományok, rítus, normarend), valamint ezek az elemek hogyan jelennek meg a Szabolcs- Szatmár- Bereg megyei hagyományőrző fesztiválokon (Öhön Fesztivál, Tirpák Fesztivál, Szilva Fesztivál, Panyola Feszt). Vizsgálatunk szervesen illeszkedik az identitással és a kulturális tartalommal foglalkozó felmérésekhez (Gereben,1999.; Kárpát Panel, 2007; Tandem, 2016), illetve a kulturális alapú márkafejlesztés sajátosságait vizsgáló kutatásokhoz (Piskóta, 2012). Előadásunkban értelmezzük a kulturális örökség és a társadalmi marketing összefüggéseit, illetve megpróbáljuk a hagyományok, a kultúra és a területfejlesztés lehetséges kapcsolódási pontjait feltárni a szakirodalmi keretek felhasználásával.

Kulcsszavak: nemzeti hagyományok, regionális identitás, kulturális rendezvények

A szerző elérhetősége: drabancz.robort@nye.hu

media@vacimuv.hu

Erdei Gábor – Tóth Ildikó Bernadett

A „SILVER UNIVERSITY / THIRD AGE UNIVERSITY” MEGVALÓSULÁSA A DEBRECENI EGYETEM SENIOR EGYETEM PROGRAMJÁBAN

Az oktatási expanziók egyik szintje a felsőoktatás, melynek bővülési folyamatát a különböző régiókban és kontinenseken is nyomon lehet követni. Nyugat-Európában ez a jelenség 1960-1980 között zajlott le, ami a volt szocialista országokban a rendszerváltás időszakát követően 1990-2000/2005 között valósult meg.

Az említett felsőoktatási expanzió egyik markáns – bár kevésbé hangsúlyozott – összetevője a felnőttek részvétele a felsőoktatásban. Ezen belül, Nyugat-Európában az 1970-es évektől, a volt szocialista régióban jellemzően a 2000-es évektől megjelent egy kisebb, ám igen aktív alcsoport, amelyben a nyugalomba vonult felnőttek (nyugdíjasok) vettek részt, új lehetőséget, de egyben jelentős kihívást is megfogalmazva a felsőoktatás számára.

A Debreceni Egyetem Senior Egyetem programja 2018/2019-es tanévben indult el, egy projekt támogatásnak köszönhetően, teljessé téve a Debreceni Egyetem lifelong learning spektrumát.

Jelen kérdőíves felmérés a 2019 őszi félévben megtartott öt előadás megtartása során valósult meg. A felmérés az eddigi összes előadáson megfordult 460 hallgató közül 214 főt ért el. A kutatás fókuszja az időskorban megjelenő tanulási motivációk vizsgálata mellett elsősorban azt vizsgálta, hogy a részt vevő egyének mögött milyen életpálya húzódik (iskolázottság, munkatevékenység, vezetői praxis, aktívan megélt élet, korábban, de már felnőttkorban végzett tanulások stb.)

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a részt vevők elsősorban a magasan iskolázottak; jellemzően nők; a tanulási célok között a szellemi frissesség fenntartása, és az általános érdeklődés mellett pedig a konkrét, a mindennapokban is használható tudásokra is nyitottak az egyének.

Kulcsszavak: tanulás időskorban, lifelong learning, permanens művelődés, senior egyetem, Debreceni Egyetem

A szerző elérhetősége: erdei.gabor2@gmail.com

Fábián Gyöngyi

AZ IGAZÍTOTT METAFORAANALÍZIS (IMA) ALKALMAZÁSA A FELNŐTTKÉPZÉSBEN

A kognitív nyelvészetet meghódító metaforajelenség (Lakoff és Johnson 1980; Bańcerowski 1999, 2008; Kövecses 2005; Kövecses és Benczes 2010) egyre táguló interdiszciplináris tere további tudományok, s ezek között alkalmazott tudományként a pedagógia bevonását teszi lehetővé. Miközben a metaforaelemzésként hazai körökben is ismertté vált pedagógiai kutatási módszer különösen alkalmasnak tűnik egy fogalomhoz kapcsolódó metakognitív tudás és élmények megismerésére, a kvalitatív kutatásokat érő, az adatgyűjtés és az adatok feldolgozásának validitásával kapcsolatos leggyakoribb nehézség megoldása egyértelműen a trianguláció kereteiben fogalmazódik meg (Szabolcs 2001; Sántha 2009).

Az általam Igazított Metaforaanalízis (IMA) néven fejlesztés alatt álló módszer előnyöket nyújthat a metaforaelemzés szubjektív, érvényességet gyengítő tényezőinek visszaszorításában azzal, hogy triangulációra épül, miközben a kognitív nyelvészet eredményeit hasznosítja.

Több éves kísérleti folyamatnak az eredményét kínálja szakmai megfontolásra az előadás. Olyan módszertani változatokat javasol a metaforaelemzés alkalmazására, amelyek részben az adatgyűjtés, részben pedig azok feldolgozása során segíthetik a kutatók és fejlesztők munkáját, különös tekintettel a validitási mutató javítására. Az összevethetőség érdekében a tanárszerep fogalmának értelmezésére alkotott TANÁR fogalomhoz kapcsolódó metaforákat vizsgálunk meg.

A bemutatott eljárás(ok) mind a pedagógiai nézetek kutatásában, mind pedig a képzés fejlesztési szakaszaiban jól hasznosítható, felhasználói szubjektivitást korlátozó eszközként állhat a szakemberek rendelkezésére.

Kulcsszavak: felnőttképzés, kutatómódszertan, kvalitatív, nézetek, metaforaelemzés

A szerző elérhetősége: kredit_kiado@yahoo.co.uk

Farkas Enikő Bianka

A PÉCSI KULTURÁLIS KÖZPONT SZEREPE A LOKÁLIS KÖZÖSSÉGI ANIMÁCIÓBAN ÉS A HELYI KÖZMŰVELŐDÉS SZERVEZÉSÉBEN

1. Célkitűzések: A kutatás elsőként azt kívánja feltárni, hogy miként alakul a közösségfejlesztéssel kapcsolatos aktuális külföldi-belföldi helyzetkép, valamint, hogy az innovatív közösségépítő módszerek és gyakorlatok jelen vannak-e, illetve miként valósulnak meg a Pécsi Kulturális Központ tevékenységében. A kutatás arra fókuszál, hogy milyen eszközöket, módszereket, kommunikációs csatornákat alkalmaz jelenleg a Pécsi Kulturális Központ a helyi lakosság megszólítására és megszervezésére, valamint, hogy a különféle rendezvények, programok lebonyolításánál és/vagy megszervezésénél mennyire használja a közösség szervezés szakszerű módszereit. A pályamunka továbbá arra is fókuszál, hogy az intézménynek milyen nehézségekkel, kihívásokkal, problémákkal kell szembenéznie és megküdenie a helyi lakosság közösségekké formálása során, valamint, hogy ebben a célkitűzésében mennyire látja innovatívnak és produktívnak a közösség szervezői, animátori munkát. A témával kapcsolatos szakirodalom áttekintése mellett a pályamunka leginkább kérdőíves és interjú kutatási módszereket alkalmaz. A kutatás egyik meghatározó célkitűzése, hogy a Pécsi Kulturális Központ animátori illetve közösségfejlesztői tevékenységével kapcsolatosan olyan (a gyakorlatban is alkalmazható) javaslatokat fogalmazzon meg, melyek akár más magyarországi kulturális- és közművelődési intézmények számára is adaptálhatóvá válhatnak. A kutatás többek között azon kérdéseket kívánja megválaszolni, hogy milyen mértékben fókuszál a Pécsi Kulturális Központ a lokális, kultúrára és közművelődésre épülő közösség szervezésre illetve, hogy mennyire látja a jövőt ezekben a csoportos és közösségi tevékenységekben. A pályamunka többek között választ keres arra is, hogy hogyan vélekednek ezekről a módszerekről, tevékenységekről maguk az ott dolgozó szakemberek és az intézmény közvetlen vezetői.

Mindezen kívül a kutatás igyekezne felmérni, hogy a Pécsi Tudományegyetem közösségszervező BA szakán tanuló nappalis és levelezős hallgatók körében milyen mértékben számottevő a Pécsi Kulturális Központ látogatása, hogy mennyire tartják vonzónak és érdekesnek az ott fellelhető programokat, valamint, hogy jövőbeli szakemberekként ők milyen korosztályszerinti programokat, közösségszervezői módszereket javasolnak, amelyekkel még vonzóbbá és látogatottabbá lehetne tenni az intézményt. A kutatási eredmények publikálása mellett a pályamunka tudományos jelentősége abban is meghatározható, hogy bővíthetné a témával kapcsolatos szakirodalmat, valamint olyan javaslatokat fogalmazna meg a Pécsi Kulturális Központ számára, melyet akár más kulturális- és közművelődési intézmények is átvehetnek és beépíthetnek a saját közösségszervezői tevékenységükbe.

2. Tudományos koncepció és módszerek: A tudományos kutatási munkában elsőként kielemezésre kerülne, hogy mit foglal magába a közösségszervezés, a közösségi animáció, mennyire ismert tevékenység ez Magyarországon, hogyan működik, mennyire használják illetve, hogy milyen kidolgozott módszerek jelentek meg eddig nemzetközi viszonylatokban. Ezzel párhuzamosan feltárássra kerül a Pécsi Kulturális Központ aktuális közösségszervezői tevékenysége, hogy milyen programokkal, klubokkal, rendezvényekkel rendelkeznek, illetve, hogy ezeken belül milyen közösségszervezői, animátori módszereket alkalmaznak. Ezután kidolgozásra majd lekérdezésre kerül egy félig strukturált interjúsorozat az intézmény igazgatójával, igazgatóhelyettesével továbbá mindazon szakemberekkel, akik a mindennapi munkájuk során rendszeresen foglalkoznak csoportokkal vagy konkrét közösségszervezési, animátori tevékenységet látnak el. (Ezen személyek száma körülbelül 4-5 fő) Mindezen kívül a megfigyelés módszerét alkalmazva személyesen is részt kívánok venni a Pécsi Kulturális Központ által megszervezett foglalkozáson, hogy átfogó képet kaphassak a programok és tevékenységek erősségeiről, gyengeségeiről, lehetőségeiről, továbbá a módszertani háttéréről.

Mindezek után összeállításra kerülne egy papír alapú kérdőív, amely a Pécsi Tudományegyetem közösség szervező (BA) szakán tanuló nappalis illetve levelezős hallgatók körében kerülne lekérdezésre (az első három évfolyamon) abból a célból, hogy feltárásra kerüljön mindazon szakmai vélemény, módszertan és javaslat, amely a Pécsi Kulturális Központ és/vagy a kulturális és közművelődési intézményekben folyó közösség szervezői és animátori tevékenységek szempontjából hasznosnak bizonyulhat. (Ezen lehetséges lekérdezett személ.

Kulcsszavak: Közművelődés, közösségi művelődés, közösség szervezés, közösség fejlesztés

A szerző elérhetősége: lovasweth@gmail.com

Farkas Éva

AZ ÉRTÉKTÁRAK MŰKÖDÉSNEK JOGI SZABÁLYOZÁSA, SZEREPÜK AZ ÁTÖRÖKÍTÉSSEN ÉS A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉSSEN

A vizsgálat alapja az értéktárak működésének feltérképezése a törvényi háttér szempontjából. A tanulmány arra keresi a választ, hogy milyen összefüggések vannak az 1972-es Világörökség Egyezmény és a Hungarikum törvény között. Kitér az értéktárak kialakulásának folyamatára és arra, hogy milyen szerepe van az értéktáraknak az átörökítésben. Kutatásom során vizsgáltam az értéktárak működését, az értékfeltárásban alkalmazott módszereket, valamint azt, hogy az értéktáraknak milyen szerepe van a közösségépítésben. Jász-Nagykuns-Szolnok megye 41 értéktára képezte a kutatás alapját, melynek eredményeképpen kirajzolódott az értékfeltárásban rejlő fejlesztési lehetőségek is.

Kulcsszavak: Értéktár, értékfeltárás, átörökítés, közösségépítés, hagyomány

A szerző elérhetősége: farkas.eva@nmi.hu

Fekete Anna – Benkei-Kovács Balázs

IMÁZS ÉS PRESZTÍZS – AZ IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI SZÍNTEREK LÁTOGATOTSÁGI TRENDJEINEK VIZSGÁLATA: ELFORDULÁS VAGY PÁLFORDULÁS

A kutatásom az ifjúsággal kapcsolatos témakörbe tartozik. Célja az ifjúsági közösségi terek népszerűsítése, valamint válaszok keresése arra, hogy hogyan tudna ez az intézménytípus minél több fiatalot bevonítani, megtartani, aktívvá tenni. Kutatási eredményeim alapján megállapítható, hogy az ifjúsági közösségi terek olyan lehetőségeket tudnánk nyújtani a fiataloknak, amikkel a célcsoport tagjai jelenleg nincsenek tisztában. Sokan nem is hallottak az intézménytípusról, mások pedig nem érdeklődnek irántuk, mivel nem tudják pontosan milyen szolgáltatásokat nyújt egy ilyen típusú intézmény. Az intézménytípus fontosságát a magyarországi szerzők is kiemelik (Beke, 2010. Jancsák, 2013.), a látogatottsággal kapcsolatos ambivalenciák néhány elemzésben már megjelentek (Nagy-Orosz, 2016. Bauer-Tibori, 2002.). Felmérésem kapcsán kvalitatív és kvantitatív kutatási módszereket egyaránt alkalmaztam Babbie (2017) alapján. Céлом az volt, hogy átfogó képet rajzoljak az intézménytípus látogatottságának felméréséről, fokozatosan tágitva a vizsgálatom fókuszát: elsőként egy jól működő ifjúsági közösségi tér működését térképeztem fel, és készítettem kvalitatív interjúkra alapozott esettanulmányt (2019. november). Második lépésként két fókuszcsoportos beszélgetés keretében a célcsoportba tartozó fiatalok véleményét tártam fel (2020. január-február). Az empirikus kutatás befejező lépéseként, a korábbi eredményekre építve került összeállításra a kvantitatív felmérés (2020. április-június) struktúrája, melyet egy online kérdőív formájában kérdeztem le, 14 és 30 év közötti fiatalok (n=254) bevonásával. Az eredmények azt mutatják, hogy a fiatalokban van hajlandóság, az intézménytípus intenzívebb látogatása irányában. Ennek ellenére mégis vannak olyan akadályozó tényezők, amelyek meggátolják, hogy ez szokásukká váljon, vagy az aktív lokális közösségek részévé váljanak.

A kutatás összefoglalásaként ezen tényezőket kívánom csokorba szedni és strukturálni, valamint ezek alapján fejlesztési javaslatokat megfogalmazni, amely talán a jövőben az ifjúsági közösségi terekben dolgozó közösségsszervezők számára is hasznos lehet. Kutatási tervem megvalósítását az NMI Közművelődési Tudományos Kutatási Program tudományos diákköri munkát végzők számára meghirdetett ösztöndíjprogramja tette lehetővé.

Kulcsszavak: ifjúsági közösségi terek, közművelődés, látogatottsági felmérés

A szerző elérhetősége: feketeanna1999@gmail.com

Fekete Rita

KÖZÖSSÉG ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGE EGY HATÁRMENTI KISTELEPÜLÉSEN

Előadásomban Túrístvándi település közösségi életének feltárására, fejlesztési javaslatok megfogalmazására vállalkozom. Kiindulópontként a település jellemzését a társadalomföldrajz gyakorlatában ismert településfejlődési tényezők mentén (Hartl 2009) mutatom be. Vizsgálom a település földrajzi környezetét, társadalmát, gazdaságát, műszaki-építészeti tényezőit, szerkezetét és irányítását. A vizsgálat előkészítéséhez kvantitatív módszereket (Babbie 2008) alkalmaztam: már meglévő statisztikai adatokból és különböző egyéb szakirodalmi és interneten fellelhető forrásokból mutatom be a jellemző vonásokat a településen, amelyek egy része a magyarországi kistelepülésekre általánosan is jellemző.

Az előadás második felében az oktatás, képzés és a kultúra, közművelődés területekre koncentrálok, majd mindezek kapcsán egy SWOT analízissel (Kotler 2006) mutatom be a településen lévő problémákat és célokat, és ehhez kapcsolódóan perspektívákat, közösségfejlesztési javaslatokat fogalmazok meg a fejlesztéseket illetően.

Véleményem szerint Túrístvándiban nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a közösségekre és civil szervezetekre, hiszen ezek megszervezésével és megerősítésével helyben, az erőforrások helyben tartásával lehet fejlesztéseket megvalósítani. Úgy gondolom, hogy a település vezetőségének jobban be kellene vonnia a lakosságot a döntések előkészítésébe, az igényeik megfogalmazásába. Megfelelő fejlesztésekkel, közösségi akarattal és tevékenységekkel, támogatásokkal, valamint az aktív társadalmi részvétellel Túrístvándi a térség kulturális és gazdasági központjává válhat.

Kulcsszavak: Közösség, közösségfejlesztés, kistelepülés

A szerző elérhetősége: rytko.fekete@gmail.com

Fónai Mihály – Nyilas Orsolya

A „VISSZATÉRŐ OKTATÁS” SAJÁTOSSÁGAI EGY LONGITUDINÁLIS KÉPZÉS TAPASZTALATAI ALAPJÁN

Napjainkban a munkaerő iránti kereslet összetételének gyors, szinte kiszámíthatatlan változása a korábbinál megalapozottabb tanulással kapcsolatos döntéseket igényel. Továbbra is fő szempont a versenyképesség, így érthető, hogy a felnőttkori tanulást jelentősen meghatározták azok az elméleti koncepciók, modellek melyek a rekurrens/visszatérő oktatással (recurrent education) kapcsolatban jelentek meg és nyertek alkalmazást a lifelong learning fogalmán belül, mint a rekurrens oktatás koncepciójának, részeként (Németh, 2003, Stenberg, 2007, 2009). Ez az oktatás elsősorban az alapoktatáson túli, immár „visszatérő”, megújuló formáit állítja középpontba, elsősorban a munka világához kapcsolódó oktatási és képzési formákat, OKJ-s képzéseket, a szakoktatást és a szakképzést. Kutatásunkban az egyén szemszögéből vizsgáltuk a Támop 1.1.2 program „Gyógyszertári asszisztens” támogatott munkaerő-piaci képzésének eredményességét. A képzés résztvevőivel (186 fő) Nyíregyházán, kérdőíves adatfelvétel és fókuszcsoporthoz interjú készült 2012-17-ben. A visszatérő oktatás egyik mutatója, hogy a képzésekben résztvevők vetek-e már részt korábban oktatásban. A vizsgált mintában azoknak az aránya, akik vettek részt, 61,8 százalék, ami igen magas. Mivel a részvétel feltétele az, hogy valaki munkanélküli legyen, és az általunk vizsgált képzés a magas presztízűek közé tartozik, elsősorban a távlati célokra koncentráltunk. A képzést illetően a válaszolók a gyakorlati képzés hiányosságait jelezték, egyúttal hiányolták a meglévő, gyakran tapasztalati tudás és a felnőttkori sajátosságok figyelembevételének a hiányát. Miközben a képzésről kritikus véleményt fogalmaztak meg, a válaszolók háromnegyede „jól érezte magát” a tanfolyamon, amit elsősorban a csoportnak tulajdonítottak.

Relatív magas azoknak is az aránya, akik a képzés során elsajátított szakmában helyezkednének el (41,8%), és a megfogalmazott kritikai észrevételek ellenére a válaszolók több, mint fele újra tanulna valamilyen tanfolyamon, ha arra szükség volna. Mindez megerősíti a „visszatérő oktatással” kapcsolatos véleményünket, mely szerint a munkaerő-piaci képzések jelentős mértékben kényszerként jelennek meg a résztvevők értékelésében, ugyanakkor a befektetett munka miatt jelentős mértékben azonosulnak is azzal.

Kulcsszavak: felnőttoktatás, „visszatérő oktatás”, motívumok, célok

A szerző elérhetősége: fonai.mihaly@law.unideb.hu

Gégény János

DIGITÁLIS KOMPETENCIAFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGSZERVEZÉST TÁMOGATÓ DIGITÁLIS MÓDSZEREK A KÖZMŰVELŐDÉSBEN

A Nemzeti Művelődési Intézet (NMI) a közösségbe szerveződő és közösségi létben élethosszig tanuló egyéneket szolgálja a közösségi művelődés eszközszerével. Az Intézet küldetésének tekinti, hogy tevékenységével hozzájáruljon a magyar emberek életminőségének javulásához a Kárpát-medencében. Mindebben az ország 3155 településén és a határon túl működő közművelődési intézményben, közösségi színtérben vagy találkozóhelyet jelentő egyéb helyszínen dolgozó közművelődési szakemberek képzése és folyamatos továbbképzése kiemelt jelentőséggel bír. A közművelődési szakemberek szakmai tudásának gyarapítása mellett a szakmai tudás digitális felhasználási lehetőségeinek is egyre több szerep jut. A jól képzett, a digitális világban otthonosan mozgó szakemberek nagyobb hatékonysággal képesek a települések közösségi életének pozitív irányú alakítására. 2019-ben a fentiek megfontolásával megnövekedett kapacitással indultak OKJ rendszerű és KAB (Kulturális Akkreditációs Bizottság) akkreditációval rendelkező képzések az NMI szervezésében, külön digitális kompetenciafejlesztő elemekkel. Emellett 2020-ban 2 szinten (kezdő és haladó), egy összesen 60 órás képzést is kidolgoztunk, amely fő célja a szakemberek átfogó digitális továbbképzése. Utóbbi képzések idén a COVID-19 pandémia időszakában, a kijárási korlátozások ideje alatt, teljesen online valósultak meg, aktuális, napi szinten használható tudást nyújtva a résztvevőknek. Előadásomban a közművelődési intézmények általános technikai felszereltségének (és ezzel egyfajta kontextusnak) a bemutatása után a fenti képzésekről, a képzésre érkezők be- és kimeneti kompetenciáiról, és a jövőbeli lehetséges fejlesztési irányokról ejtek szót, kulturális statisztikai adatok és saját, online kérdőíves kutatásaink eredményeinek felhasználásával.

Kulcsszavak: Digitális, Kompetenciák, Képzés, Közművelődés, Közösségszervezés

A szerző elérhetősége: gegeny.janos@nmi.hu

Gyura Réka – Ponyi László

A FIATALOKBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK SPEKTRUMAI A KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉSSEN - AVAGY ÉBRESSZÜK FEL A PARÁZSBAN A TÜZET

Előadásomban a 15-25 éves korosztály közművelődési intézményekbe/közösségi színterekbe való bevonásának és megtartásának lehetőségeit és akadályait igyekszem bemutatni. Az elméleti alapok feltárása után szerkesztettem egy online kérdőívet, amely a miérteket keresi az ifjúság körében. Az egyéni interjú módszerét is alkalmaztam, szakemberekkel és településem, Sződliget véleményformálóival beszélgettem négy alkalommal. Fókuszcsoportos interjúk keretein belül pedig mélyebbre ástam a témában: közösségsszervezés szakos hallgatók és Sződliget fiataljai álltak a középpontban. Az eredmények arra mutattak rá, hogy vannak nehezen leküzdhető akadályok, mert nagyon erősen egy irányba, a passzivitás felé mutatnak a tendenciák. Mégis léteznek olyan lehetőségek, amelyek által egy fantom korosztályból innovatív, közösségi életet meghatározó egyéneket teremthetnek az intézmények.

Kulcsszavak: ifjúság, közösségi művelődés, passzivitás, bevonás, megtartás

A szerző elérhetősége: gyura.reka99@gmail.com

Herczegh Judit

ONLINE KÖZÖSSÉGI TANULÁSI FORMÁK

Előadásunkkal célunk az intézetünkben kialakult online közösségi tanulási formák és a kommunikáció fejlődésének nyomon követése. Be szeretnénk mutatni, hogy melyek azok a formális és informális kommunikációs módok, felületek, amelyeket az elmúlt dekádban az információs társadalmi átalakulás életre hívott a Debreceni Egyetem Nevelés és Művelődéstudományi Intézetében és amelyek 2020 márciusától elsődleges tanulási és kommunikációs szerepet tölthetnek be a Covid-19 járványügyi intézkedéseihez igazodva az utóbbi időszakban.

Megújuló társadalmunk megértésében az elektronikus, információs és kommunikációs eszközök kitüntetett szerepet játszanak. A legjobb módja a társadalmi élet változásainak követésének és megértésének az internet használatának feltérképezése. Az internet és a számítógép az egyéni szocializáció részévé váltak. Az IKT elemek képesek elősegíteni a társadalmi kohéziót. Az IKT-eszközök által létrehozott tér alkalmazkodik a hagyományos társadalmi struktúrákhoz, ám újfajta mintázatokat is képes kialakítani (Herczegh 2014).

A közösségi hálózatok a kommunikáció és az információáramlás szinterei, amelyek nem csak a szocializáció szempontjából töltenek be tanulási funkciókat. Számos nemzetközi és magyar tudományos kutatás vizsgálja a számítógépek és az internet hatásait a társadalmi struktúrára, a gazdaságra vagy akár az egyénre, és jelen esetben: az oktatásra és a felsőoktatásra. Alapvetően az IKT eszközöket már nemcsak az oktatás adminisztrációjában, hanem a teljes pedagógiai és tanítási-tanulási folyamatban is használják (Byungura et.al. 2016).

Tapasztalhatjuk a felsőoktatásban oktatóként, kutatóként, hogy egyre hangsúlyosabbá válik az emberi erőforrás használatához az IKT-infrastruktúra-kapacitások kiépítése az egyetemeken, kezdve a felsőoktatás-politikától a végrehajtásig (Byungura et.al. 2016). Jelen előadásunk az IKT-kapacitásépítési stratégiák oktatói és hallgatói szintű leképeződését vizsgálja és mutatja be mind az elméleti, mind a gyakorlati intézményi IKT struktúra és lehetőségek alapján.

Az előadásunkban rávilágítunk, hogy az IKT-eszközök és a közösségi média platformjai révén milyen könnyen kiépíthetők szociális interakciók a hallgatók az oktatók, valamint az adminisztráció között. Ez a kialakult formális és a mellé szövődő informális struktúra a 2020 márciusától kezdődő Covid-19 járványügyi intézkedésekhez kapcsolódóan az online felsőoktatási rendszer gyors reagálású átalakításában elengedhetetlen megtartó erővel bírt.

Kulcsszavak: online közösségek, online tanulás

A szerző elérhetősége: herczeghjudit@gmail.com

Hevesi Tímea Mária

ARCHETIPIKUS SZIMBÓLUMOK A HÁLÓZATÉPÍTÉSBEN

A jelképeken alapuló kommunikáció minden nép kultúrájának eredete (Spineto, 2003). A jelképek az őket követő generációk számára is üzeneteket hordoznak (Újvári, 2015). Óslakosok körében végzett antropológiai kutatások szerint a szimbólumok az egyén kapcsolatrendszerében és a tevékenységeihez való viszonyában meghatározó elemként vannak jelen (Malinowski, 1972, Elkin, 1986). Hoppál és munkatársai (1995) úgy vélik, hogy a jelképek egy közösség egységének, s kommunikációjának az alapját képezik. Tánczos (2007) megfogalmazásában az archetipikus szimbólumok egyetemesek, s kommunikációs erejük határtalan.

Kutatásunk célja az archetipikus szimbólumok tudatos alkalmazása a nevelés-oktatás-képzés területein, melynek során a szimbólumokra építő játékok, foglalkozások, tevékenységek (például: körjáték, ültetés, tánc, mandala rajzolás, zenélés) segíthetik megteremteni egy közösség egységét. Felderítő kutatásunkat olyan gyermekek körében végeztük, akiknek viselkedésproblémáik miatt nehezített a beilleszkedése közösségükbe. Pedagógiai kísérletet végeztünk (N kísérleti csoport = 27, N kontroll csoport = 13), melynek eredményeként azt tapasztaltuk, hogy az intervenciót követően a közösen végzett tevékenységek száma megnövekedett a kísérleti csoportban a kontrollcsoportéhoz képest.

Érdekesnek tartjuk a terület további kutatását, mely során az archetipikus szimbólumok különböző megjelenítésének lehetőségeit és hatékonyságát tárhatjuk fel a nevelési-oktatási-képzési tevékenységekben.

Kulcsszavak: archetipikus szimbólum, kommunikáció, kapcsolatok

A szerző elérhetősége: hevesijohanna@gmail.com

Hollósvölgyi Máté

**SZOCIALIZÁCIÓ ÉS DEVIANCIA - AZ ERŐSZAKOS BŰNCSELEKMÉNYT
ELKÖVETETTEK ISKOLAI ÉLETÚTJÁNAK VIZSGÁLATA EGY VIDÉKI FEGYHÁZ ÉS
BÖRTÖNBEN**

Tanulmányomban a deviáns viselkedésformák társadalmi hátterét mutatom be és elemzem. Azt vizsgáltam, hogy mi motiválja az egyént deviáns cselekedeteket elkövetésére? Beszélhetünk-e megbotlásról, vagy valaki rosszkor volt rossz helyen, esetleg rossz társaságban? Lehet-e az egy védekező mechanizmus, melynek következtében emberi életet olt ki valaki? Esetleg más okkal magyarázhatóak a deviáns viselkedésformák? Továbbá arra is választ keresek, hogy van-e kapcsolat az iskolai végzettség és a bűnelkövetés között? Tanulmányom elkészítéséhez egyrészt a témában megjelent szakirodalmakat elemeztem, másrészt saját kutatást is végeztem, melyet a Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtönben készítettem 2018 szeptemberében 25 jogerősen elítélt személy bevonásával.

Kulcsszavak: bűncselekmény, fegyház, börtön

A szerző elérhetősége: hollosvolgyi@gmail.com

Horváth Fanni – Mohos Edina

"ILYENEK VAGYUNK MI!" - HOGYAN ÉRJÜK EL A FIATALOKAT A KÖZMŰVELŐDÉS TERÜLETÉN?

A szekció alapjául két alapszakos szakdolgozat kutatása szolgál. Az első Az ifjúság bevonása a közművelődésbe digitális eszközökkel címet kapta, melynek célja felmérni a fiatalok elérési lehetőségeit, pontjait. A kutatás három módszerrel valósult meg: a digitális tartomelemzéssel, melyben három Agóra került elemzésre, az online kérdőívvel, amelyet 130 15-29 év közötti fiatal töltött ki, illetve az interjúval, amely három intézményvezetővel készült. A kutatás főbb eredményei szerint a hagyományos eszközök nem bizonyulnak hatékonyak a bevonás tekintetében; az offline találkozás előszobája az online ismeretszerzés; a közösségi média ereje meghatározó, illetve. az intézmények és a fiatalok másképpen gondolkodnak a hírszerzési forrásokról, más felületeket részesítenek előnyben. A második kutatás címe Az ifjúság szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásai. Célja egy igényfelmérés készítése, a fiatalok jellemzőinek és kultúráról alkotott véleményük megismerése. Az információgyűjtés online kérdőíves formában történt, 294 15-29 év közötti fiatal töltötte ki. A kutatás főbb eredményei: a fiatalokat a tartalomfogyasztó, magányos szabadidő jellemzi; a médiatér és a kortárs csoportok a domináns szocializációs közegek; passzív, rekreációs tevékenységek jellemzőek, érdektelenség mutatkozik a népművészet, hagyományörzés iránt; alkalmi kultúrafogyasztás a jellemző; fontos számukra a modernizáltság, digitalizáció, innovativitás.

Kulcsszavak: Ifjúság, bevonás, digitalizáció

A szerző elérhetősége: fannihehe@gmail.com

Horváth Zoltán

„E NEMZETÉPÍTŐ MUNKÁBÓL SENKI NEM VONHATJA KI MAGÁT” - ISKOLÁN KÍVÜLI NÉPMŰVELÉS HELYZETE VASVÁRMEGYÉBEN, AZ 1920–30-AS ÉVEK A RENDELEI ÉS RENDELKEZÉSEI TÜKRÉBEN

Vasvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága közlönye, szakmai, módszertani újsága 1925-től a Dunántúli Tanítók Lapja , majd a Dunántúli Népművelő volt (1932-től 1938-ig), míg népművelésre vonatkozó rendeletek, helyi jogszabályok a Vasvármegye Hivatalos Lapjában jelenetek meg. A lap 1903. január 8-án jelent meg először, mint a Vasvármegye törvényhatóságának hivatalos lapja. Rendes lapszámai hetenként egyszer, csütörtökönként jelentek meg, kezdetben ezer példányban, melyből tiszteletpéldányt kaptak a vármegyei tisztségviselők, intézmények, főbb civil szervezetek. A lap 1950-ig működött, megszűnésekor már Vas Megye Hivatalos Lapja néven. Jelen tanulmányomban a vármegyei törvényhatóság kiadványának nyomán kívánom bemutatni a népművelés helyzetét az 1920-as és 1930-as években, különös tekintettel a Vasvármegye Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága működésére. Kutatásom során a Vasvármegye Hivatalos Lapja számait tekintettem át azt vizsgálva, hogy a népművelés miként jelenik meg a vármegyei közlönyben. A megtalált források dokumentumelemzéses vizsgálata közelebb visz minket a még kialakulás alatt álló, éppen intézményesülni kezdő, később több átalakuláson is átesett szakma kezdeteihez.

Kulcsszavak: közművelődés; iskolán kívüli művelődés; Vas vármegye

A szerző elérhetősége: horvath.zoltan@agora-savaria.hu

Horváth Zoltán

HELYZETKÉP A CIVIL NÉPFŐISKOLÁKRÓL 2020-BAN

A 2018-as Durkó Emlékkonferencián bemutatásra került az a kutatás, amelyet a civilként bejegyzett, magukat vevükben is népfőiskolaként vállaló szervezetek között végeztem. A kutatásból kiderült, hogy Magyarországon meglehetősen csekély ezen szervezetek száma (75 db), területi eloszlásuk egyenletlen (elsősorban a fővárosra és a keleti országrészre koncentrálódik), míg nyilvántartott felnőttképzést alig végeznek (37 képzés összesen). A két évvel ezelőtti kutatást megismételve azt vizsgálom, hogy a szervezetek száma, területi eloszlása, valamint az általuk végzett felnőttképzési tevékenység miként változott 2020-ra.

Kulcsszavak: népfőiskola, közművelődés, felnőttképzés

A szerző elérhetősége: horvath.zoltan@agora-savaria.hu

Juhász Erika

Szakmafejlesztési modell a közművelődésben

A trinaoni A közművelődési szakma több mint 60 éves múltra tekint vissza, és megmaradását jelentős mértékben köszönhetette a területen zajló folyamatos fejlesztéseknek. Minden időszak, amikor a fejlesztés lelassult, az egyben a terület presztízsének csökkenésével járt. Ezt felismerve kiemelten fontos a múlt eredményeire építő, ciklikus fejlesztési folyamat minden professzióban, így a közművelődésben is. A Durkó és társai által is leírt közművelődési paradigmaváltások megélhető kudarcként is, ami miatt folyamatosan alkalmazkodnia kellett a szakmának, de megélhető a társadalmi-gazdasági paradigmaváltásokhoz igazodó szakmafejlesztésként is. Én az utóbbira építke, és a jelenleg aktuális helyzet (a koronavírus járvány nyomán érvényesülő prevenciók folyamatok) is újabb fejlődési lehetőségeket tesz lehetővé a szakmában. A válsághelyzetekben mutatkozik meg egy szakma erőssége: tud reziliensen létezni, ami által a válság okozta változásokra azonnal reagál, és ezáltal túlél, sőt megerősödik, vagy bezárkózik és elmarad a folyamatoktól. A professzióépítésnek a XXI. században meghatározó alapját jelentik a hálózatok: az a szakmaterület, amely képes hálózatokat építeni egyének, szervezetek, térségek között, sőt nemzetközi relációban, az fog életben maradni és fejlődni hosszútávon. A közművelődési szakma folyamatosan fejleszti a hálózatait: a szakma képviselői Kárpát-medencei szinten számos területen összekapcsolódnak, és ezeket a kapcsolatokat építik a felsőoktatással, más szakmai képzőhelyekkel és a tudományos szférával is. A tudatos építkezés hatásaként már eddig is számos eredményt tudunk felmutatni a közművelődésben, és olyan szakmafejlesztési modellt alkottunk meg, ami más humán és szolgáltató jellegű szakmaterületen is hatékonyan adaptálható lehet.

Kulcsszavak: közművelődés, szakmafejlesztési modell

A szerző elérhetősége: juhasz.erika@arts.unideb.hu

Juhász Erika – Márkus Edina – Benkei-Kovács Balázs

A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS SZAKOS HALLGATÓK BEMENETI KOMPETENCIAMÉRÉSÉNEK EREDMÉNYEI 2017-2019

Előadásunkban a közösségszervezés szakos hallgatók 2017 óta zajló többcélú felmérésének egyes eredményeit kívánjuk bemutatni. A kérdőíves vizsgálat célja az, hogy az elsőéves, képzésbe lépő hallgatókat jobban megismerjék a felsőoktatási intézmények.

A vizsgálat elsődlegesen a hallgatók képzési motivációit, érdeklődését, munkaértékeit, jövőképét tárja fel, valamint tartalmaz kérdéseket a hallgatók korábbi tanulmányi életútjára, eredményességére, szociokulturális háttérére vonatkozóan. Az adatfelvétel emellett törekszik a hallgatók bemeneti (szövegértési és logikai készségeinek) felmérésére is. Vizsgálati mintánk országos lefedettségű, jelentősebb méretű populáció (n=730) adatait feldolgozó.

Hasonló célú hazai hallgatói vizsgálatokkal találkozhatunk, többek között Fónai – Kiss – Fábián (1999), Kocsis (2015), Reisz (2018) munkáiban. Ez utóbbiak a vizsgálatunk előzményének is tekinthetők, mivel az általuk használt kutatási eszközt részben adaptáltuk, hasonló kérdésekre kerestük mi is a választ kutatásunkban.

Az eredmények alapján elmondható, hogy igen jó tanulmányi eredménnyel érkeznek az egyetemekre a közösségszervezés szakra jelentkezők, 4,2 – 4,3 az érettségi átlaguk, közel 80 százalékuk nyelvvizsgával is rendelkezik, döntően angol nyelvből. Fő szakmai motivácójuk a képzéssel kapcsolatban a munkaerőpiaci elhelyezkedés, kifejezetten piacképesnek látják a szakot (Átlagban 4,1. értékkel, 0,75-0,81-es szórással 5 fokozatú Likert skálán.). A hallgatók 17 %a már rendelkezik munkatapasztalattal, mely csak részben szakterületi vonatkozású. A női hallgatóink jellemzően kétszer olyan elkötelezettek a pályaorientáció tekintetében a szakma irányában a képzésbe

való belépéskor, mint férfi hallgatótársaik (38% versus 21%). A kisebb településeken élők sokkal tudatosabban választják ezt a hivatást (megyeszékhelyeken, megyei jogú városokban lakók 21% szemben a községekben, falvakból származó hallgatók 41%val).

Általánosságban elmondható, hogy a szakon tanulók a diplomát a sikeres karrierút egy részének tekintik, azonban tanuláshoz való viszonyuk inkább ambivalens, mintsem teljesen pozitív. Mesterszakos tanulmányok folytatását az első éves egyetemisták egynegyede tervezi.

Kulcsszavak: szakmafejlesztés, felsőoktatás, közösség szervezés

A szerző elérhetősége:

juhasz.erika@arts.unideb.hu

medina101@gmail.com

benkei-kovacs.balazs@uni-bge.hu

Kenyeres Attila Zoltán

A BLOGOK ÉS VLOGOK SZEREPE A TANULÁSBAN ÉS TUDOMÁNYRÓL SZÓLÓ ISMERETEK MEGSZERZÉSÉBEN

A tömegmédiá és a tudomány kapcsolatát elemezve több kutató is rámutat, hogy a tömegmédiá sokak számára elsődleges forrásnak számít a tudománnyal kapcsolatos információk disszeminációjában (lásd: Geller et al. 2002; Young 2002; National Science Board 1998; Lewenstein 2001; Donohue 2014; Aldridge – Dingwall 2003; Van Dyke 2006). Az utóbbi években az úgynevezett hagyományos (legacy) médiá -TV, rádió és újság- mellett egyre nagyobb szerepet tölt be az internet alapú új médiá. Ezen belül külön szekciót képeznek a blogok és ezek videó verziói, a video-blogok. Ilyen médiaplatformot gyakorlatilag bárki alapíthat, amely egyrészt soha nem látott szabadságot ad az ismeretterjesztésben, ugyanakkor veszélyekkel is jár, hiszen ellenőrizhetetlen információk is terjedhetnek rajtuk. Jelen előadás egy jövőbeni kutatás elméleti háttérét megalapozó szakirodalmi elemzés eredményeit foglalja össze. Elsősorban nemzetközi kutatások eredményeit mutatjuk be arról, milyen szerepet tölt be az új médiá, azon belül is a blogok és a vlogok a tanulásban és a tudományról szóló ismeretek megszerzésében. A jövőbeni tervezett kutatás kifejezetten a YouTube-on található videóblogok és tutorial videók tanulásban és művelődésben betöltött szerepét vizsgálja, ennek ágyaz meg a szakirodalmi elemzésük.

Kulcsszavak: informális tanulás, közösségi médiá, blog, vlog

A szerző elérhetősége: kenyeres.attila@arts.unideb.hu

Koncz Andrea

MŰKÖDŐ KÖZÖSSÉGEK A KODÁLY-HAGYOMÁNY JEGYÉBEN

Kecskeméten minden évben létrejön a Kodály Művészeti Fesztivál a Hírös Agóra szervezésében. Az Agóra közművelődési szakemberei visszatérő problémaként érzélik, hogy a komolyzenei koncertek látogatottsága csökken. Ha a tendencia folytatódik, Kodály városában veszélybe kerülhet a szellemi örökség fennmaradása. Kecskemét büszke híres szülöttére, Kodály Zoltánra, de nem elég az, hogy közterületeket, intézményeket nevezünk el róla, évente fesztivált rendezünk, az örökséget ápolni kell és az átörökítéséről gondoskodni. Ennek érdekében tehetnek sokat a helyi zenei közösségek. Helyet kap egy olyan rész is, melyben arról írok, hogyan működhet egy kórusközösség a koronavírus okozta elszigeteltségben. A kutatás során félig strukturált interjúkat készíték a Kodály-örökség ápolásában jártas szakemberekkel (szakmai oldal) és egy kóruscsalád kórusainak különböző korú tagjaival (alanyi oldal), hogy megismerjem a közösséghez tartozás iránti motivációjukat, a hagyományápolásban betöltött szerepüket és jövőbeni terveiket a kórusénekléssel kapcsolatban. A kutatás eredményei további alkalmazott kutatások alapját képezhetik, melyek az újabb közösségek kialakulására, a meglévők közötti kapcsolatok ápolására és Kecskemét komolyzenei életének felélénkítésére irányulhatnak.

Kulcsszavak: Digitális, Kompetenciák, Képzés, Közművelődés, Közösségszervezés

A szerző elérhetősége: koncz.andrea99@gmail.com

Kovács Anett Jolán

HELYZETKÉP A FELSOÓKTATÁSI VALIDÁCIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL 2019 VÉGÉN LEFOLYTATOTT EMPIRIKUS KUTATÁS ALAPJÁN

A nem formális, oktatási intézményeken kívül szerzett, dokumentumokkal nem igazolt tanulási eredmények validációja európai szintű szakpolitikai prioritás, melyről számos európai oktatásstratégiai dokumentum (OECD, CEDEFOP által publikált kiadvány) jelent meg. Magyarországon a felsőoktatási törvény 2005 óta ad lehetőséget a hallgatóknak, hogy a nem formális úton megszerzett kompetenciákat elismertessék, ugyanakkor a validáció nem működik széles körben és szabályozott módon a felsőoktatási gyakorlatban. Az empirikus kutatás céljai között szerepelt, megismerni a felsőoktatási intézményekben oktatók tanítás- és értékelés módszertani kultúráját, a nem formális úton megszerzett kompetenciák formális keretek között történő elismeréséről való gondolkodásukat, gyakorlataikat, eljárásaikat, aktuális helyzetképet kapni a felsőoktatásban a nem formális úton megszerzett kompetenciák elismerésének gyakorlatáról. 2019. novemberében és decemberében online kérdőíves lekérdezés módszerével empirikus vizsgálatot folytattam le az államilag elismert, egyetemként működő felsőoktatási intézményekben (N=39) dolgozó oktatók körében. A visszaérkezett kérdőívek száma 1282, amely az alapsokaság 8.8%-a és bár a minta nem reprezentatív, a nagy mintaelemszám miatt az eredmények mégis alkalmasak lehetnek a populációra vonatkozó következtetések megfogalmazására. A kutatás eredményei között említhetem, hogy a megkérdezettek 69% -a elfogadja a nem formális úton megszerzett tanulási eredmények validációját, 2%-a elutasítja, míg 22%-a közömbösen viszonyul az eljáráshoz. Az oktatók szinte azonos aránya véli úgy, hogy intézményükben a validáció szabályozott módon működik (30%) illetve, hogy a validáció az oktató és hallgató közötti megállapodás alapján működik (29%).

Kulcsszavak: felsőoktatási validáció, nem formális úton megszerzett tanulási eredmények elismerése

A szerző elérhetősége: anettx.kovacs@gmail.com

Kraiciné Szokoly Mária – Pap Anna

A KOGNITÍV PROFIL TESZT BEMENETI MÉRÉSKÉNT TÖRTÉNŐ ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGE A SZAKKÉPZÉSBEN

A globális gazdaság gyors változásának következtében szerte Európában reflektorfénybe került az oktatás és a gazdaság közelítésének kérdése, s ennek részeként a szakképzés intézményi és tartalmi megújítása. A magyar szakképzési rendszer megújításának egyik fontos eleme a bemeneti kompetenciamérések alkalmazása, amelyek többsége az iskoláskorú gyermekek mérésére alkalmazható és nincsenek kiemelt figyelemmel a szakképzésben magas számban jelenlévő, tanulási zavarral küzdő gyermek és felnőtt tanulóira.

Az előadás első része bemutatja a Budapesti Szakképzési Centrumban, 1500 fős mintán végzett kutatást, amelynek célja volt a korábban gyermekek körében alkalmazott Kognitív Profil Teszt (KPT) alkalmazásának kiterjesztése tizenéves és felnőtt tanulóira. A lezajlott kutatás igazolta az adaptálás sikerességét, továbbá azt, hogy a mért területeken - a pedagógiai fejlesztések eredményeként – mérhető fejlődés mutatható ki. Az előadás második része beszámol a Centrum három tagintézményében végzett doktori kutatás első eredményeiről, amely a két tanév során lezajlott bemeneti mérések eredményeit elemzi és hasonlítja össze képességterületek szerint a centrumi átlaghoz és a KPT sztenderdhez képest. A vizsgálat igazolni kívánja, hogy a tanulási zavarok jelensége kimutatható módon hatással van az iskolai szintű erősségek és gyengeségek alakulására

Kulcsszavak: szakképzés, tanulási zavar, Kognitív Profil Teszt

A szerző elérhetősége: szokoly.maria@ppk.elte.hu

anna.pap24@gmail.com

Lanczendorfer Zsuzsanna

SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÜNK EGY GYŐRI KÉKFESTŐ CSALÁD MUNKÁSSÁGÁN KERESZTÜL

Előadásomban egy győri kékfestő műhelyt mutatok be, ahol a mai napig eredeti eszközökkel és technológiával készítik a textileket. Egyben rávilágítok az Éhling kékfestő család öt generációt átívelő családtörténetére, és bemutatom Tóth Ildikóval – aki nemrég nyerte el a Népművészet Mestere címet – valamint családjával készített interjúk segítségével a kulturális örökségünk fennmaradásában, az ismeretterjesztésben és közösségfejlesztésben végzett kiváló munkájukat. 2018-ban öt ország, köztük Magyarország javaslatára a tradicionális mesterséget elismerték és felkerült a kékfestés az UNESCO szellemi kulturális örökség listájára, amelynek kidolgozásában Tóth Ildikó és családja is részt vett. Az előadásomban erre is kitérek és a kékfestő mesterekről, a szakmáról, a családról szóló igaz történeteket is közlöm.

Kulcsszavak: szellemi kulturális örökség, kézművesség, kékfestés, győri kékfestő család, közösségfejlesztés

A szerző elérhetősége: lanczendorfer.zsuzsanna@sze.hu

Lőrincz Petra

KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK SZOLGÁLTATÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A VÁCI MIHÁLY KULTURÁLIS KÖZPONT ÉS AZ AGORA TUDOMÁNYOS ÉLMÉNYKÖZPONT TÜKRÉBEN

Céлом, hogy megoldást találjak arra, hogy hogyan vagy mivel lehetne az emberek érdeklődését jobban felkeltetni a közművelődési intézmények iránt, illetve a programjaik iránt is. Szeretnék még megoldást találni arra is, hogy az ingyenes programokra, amiket a közművelődési intézmények rendeznek hogyan lehetne több embert elcsábítani, hogyan lehetne népszerűsíteni a közművelődési intézményeket?! Végül pedig még felszeretném térképezni, hogy az azonos típusú intézmények milyen dolgokban térnek el vagy hasonlítanak egymással, a Váci Mihály Kulturális Központot és az Agora Tudományos Élmény Központot tekintetében.

Módszerek: Interjú: A két Agorában dolgozok egy részével, akik a szolgáltatásokért felelősek.

Adatfeldolgozás: Kiértékelem a válaszokat, majd elemzem azokat! Az interjúk adatainak, eredményének elemzése, összefoglalása, összehasonlítása, melyből kiderül, hogy a hipotézisek megállnak-e, vagy sem.

Eredmény: Mind a két hely a kultúránk szépségeit foglalja magába és az emberek a művelődésért jártak és járnak is napjainkban ezekbe az intézményekbe. Amikor a közösségfejlesztés beindult vele együtt megjelent a minőségi is. A mai fiatalokat viszont már teljesen más érdekli, mint mondjuk azokat, akik tíz-húsz éve voltak fiatalok. Azonban a folyamatos szakemberek képzése ebben sokat tud segíteni. A Váci Mihály Kulturális Központ amikor Agorává vált számos újításon esett át. Úgy gondolom, hogy ezeknek az újításoknak köszönhetően számos új rendezvényt tudnak szervezni, amik minőségibbek. Az Agora Tudományos Élményközpont 2014-ben nyílt meg.

Az intézmény minden évben fejlődik, amik a vendégek elégedettségét növelik. A közösségi művelődés mind a két helyen jelen van, képzések és rendezvények formájában is.

Kulcsszavak: Közművelődés, Közművelődési intézmény, Községi művelődés

A szerző elérhetősége: l.petra1998@gmail.com

Madarász Réka – Simándi Szilvia

**"KÖZÖSSÉGI ÉLET EGYKOR A BERVA-VÖLGYBEN", KÖZÖSSÉGI BESZÉLGETÉS
HALLGATÓK BEVONÁSÁVAL**

A „Közösségi művelődés” c. tantárgy keretében arra vállalkoztunk az Eszterházy Károly Egyetem Közösségszervezés szakos hallgatóival, hogy a Berva-völgynek – azon belül is prioritást adva az „ötös lakótelepnek” – az egykori közösségi életét, illetve a művelődő kisközösségeit feltérképezzük. Munkánkba a Berva-völgyi Egyesület tagjait is bevontuk. A nevezett kurzus többek között ahhoz járult hozzá, hogy egy – kezdetben viszonylag zárt – lakóközösségnek (településrésznek) a közösségi alapú feltáró módszereit a gyakorlatban is megismerjék a hallgatók. A kérdéseink a helyi közérzetre, az egyén és a közösség kapcsolatára, a szabadidős és a kulturális életre, illetve a „bervai” identitásra irányultak. Munkánkkal egyfajta betekintést kívánunk nyújtani a hajdani közösségi életbe, a felidézett emlékeken keresztül. Továbbá kiegészítésképpen néhány korabeli újságcikket, illetve a lakótelepről készült ismertető kiadványokat stb. is felhasználtunk. A munka eredménye könyv formában is megjelent, melynek fázisait előadásunkban kívánjuk bemutatni.

Kulcsszavak: Berva-völgy, közösség

A szerző elérhetősége: madarasz.reka@nmi.hu

Márkus Edina – Miklósi Márta – Barabási Tünde

ADULT LEARNING MOTIVATION IN INTERNATIONAL COMPARISON

The goal of questionnaire research was to examine adult learners in Eastern and Central European countries (Hungary, Romania, Slovakia, Ukraine), to learn about their motivation to participate in trainings, their interest and the possible hindrances.

This poster investigates the data disclosed in the research in accordance with the main topics in the questionnaire in addition to the characterising of respondents (N=557), with special emphasis on characteristics of adult learning and learning motivation, the methodology of adult learning (tools and techniques of learning) and the circumstances of adult learning (educational institutions, financing).

In our research the respondents were adults in a relationship with our partner institutions, which is a reach sample and not a representative one, but it was sufficient to achieve our goal, that is, to learn about the characteristics of adult learning of adults in the scope of the organisations. Our partners received useful information from the research findings to use when planning their future activities.

No country-specific characteristics were found, and potential differences were only observable in some cases, e.g. the type of adult training, and the purpose of starting learning as an adult.

The background variables were not definitive either, so we presumed that school qualifications and age could influence the findings, but these, too, were not determining in relation to the individual motivations and barriers to adult learning and the choice of method.

Kulcsszavak: Berva-völgy, közösség

A szerző elérhetősége: medina101@gmail.com mmiklosi79@gmail.com

Marosán Gréta

ÖRÖKSÉGEINKEN ALAPULÓ KULTURÁLIS GAZDASÁGFEJLESZTÉS

A kutatás a helyi szellemi, épített és természeti örökségen alapuló kulturális gazdaságfejlesztés című kutatáshoz kapcsolódik. Ebben a terepkutatásra és interjú vizsgálatra épülő kutatásban azt vizsgáltam, hogy a kultúra milyen szerepet tölt be a hazai települések gazdaságának fejlesztésében, mennyire valósul meg kulturális alapú gazdaságfejlesztés. A téma kapcsolódó fogalmainak különböző értelmezéseinek bemutatása mellett a témát érintő nemzetközi és hazai munkákat elemeztem. Ezek bemutatása mellett az empirikus kutatás során elkészült interjúk elemzéseibe is betekintést nyerünk, valamint jó gyakorlati példákat ismerhetünk meg megyei, de főként bihari szinten.

Kulcsszavak: kultúra, fejlesztés

A szerző elérhetősége: marosangreta@gmail.com

Mészáros Szilárd

KULTURÁLIS TANULÁS ÉS A FILMTERJESZTÉS A NYÍREGYHÁZI KRÚDY GYULA ART-MOZI TÜKRÉBEN

A mozi elterjedése jelentette a 20. század első felének legnagyobb technológiai változását, mely jelentős vitákat indított el már saját korában is. A disputák a tömegfilm és a művészfilm jellege körül csúcsosodtak ki, valamint a technika és a gépesítés hatását vizsgálták a kor emberére. Néhány évtized alatt a mozi kialakította saját műfajait és intézményeit, így vált az emberek mindennapjainak részévé. A szórakoztatóipar részét alkotó mozgókép fejlődése jól példázza azt a folyamatot, amelynek során kialakul, hogy egy médium milyen technikai feltételek mellett milyen tartalmakat közvetít majd, és a folyamat eredményeként milyen módon változtatja meg a szórakozás új formáin keresztül a közönség ízlését. Az elmúlt évszázadban a film világának szereplői folyamatos kísérletezéssel kialakították a mozi kereteit, mely szerint a mozifilm alkalmas a valóság érzetét kelteni, és az illúzió fenntartásához hozzájárul az, hogy a filmeket nagy képernyőre vetítik, témájukat pedig mindenki számára ismerős helyzetekből merítik. Előadásomban arra vállalkozom, hogy a modern világ kulturális életét uraló mozgóképet - akár művészeti formaként fogjuk fel, akár technológiai innovációként írjuk le -, jelenkorunk tanulási terében értelmezzük. A „média-gyakorlat modelljét” alkalmazva tisztázzuk azt, hogy a nyíregyházi Krúdy Gyula Art mozi látogatói mit tanulnak a vetítésekből. Megvizsgáljuk a látogatók motivációit és befogadói szituációit, valamint értelmezzük a kulturális tanulás konkrét eszközrendszerét. A prezentációban a mozik világát dinamikusán megváltoztató jelenségekre helyezem a hangsúlyt: a digitális filmterjesztés hatását a kultúráközvetítésre. A felhasznált források közül ki kell emelnem a téma kapcsán megjelent cikkeket (Filmvilág), illetve a látogatottságot tükröző adatokat.

Módszeremben a hagyományos leíró jelleg a domináns, mely segítségével jól megragadhatóvá válik a folyamat problémakataszttere. Értelmezésemben a kutatás legfontosabb hozadéka az lehet, hogy a hatékony kultúraközvetítés alapjává a széles spektrumú kulturális kínálatot adó, és a legmodernebb technológiát használó mozik válhatnak.

Kulcsszavak: informális tanulás, kulturális fogyasztás, közösségszervezés

A szerző elérhetősége: igazgato@vacimuv.hu

Minorics Tünde – Nemes Krisztina – Várnagy Péter

ÉRTÉKTÉRKÉP ÉS TUDÁSTÉR

Kutatási téma bemutatása, melynek célja: a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló törvény kihirdetése óta eltelt időszak tekintetében a települési értékfeltárás és kiválasztás folyamatának, közösségépítő hatásának vizsgálata a történeti Baranya (magyarországi és horvátországi) területén. Megvizsgálja a települési, így a külhoni értéktár bizottságok összetételét, értékválasztási metódusát, a helyi közösségekkel való együttműködésének mibenlétét, a helyi értékek „birtoklásának” formáit, mindezek megjelenését a települési közművelődési feladatellátásban, különös tekintettel a jogszabályi környezetre. Várható eredményeként továbbfejleszthető a szakirányú felsőfokú oktatás és a közművelődési szakma kapcsolata, a hosszútávú együttműködés új lehetőségeinek kialakítása. A kutatás eredményeként létrejövő, az érintettek hálózatba szerveződését segítő online információs és módszertani bázis a fennmaradást, a hozzáférést, a tanulmányozhatóságot, azaz a társadalmi hasznosulást kívánja szolgálni. Az előadás bemutatja a kutatási téma legfőbb kérdéseit, koncepcióját és módszereit.

Kulcsszavak: érték, részvétel, hozzáférés, tudásátadás, hálózatosodás

A szerző elérhetősége: minorics.tunde@pte.hu
nemes.krisztina@nmi.hu

Németh Balázs

A FELNŐTTOKTATÓI PROFESSZIÓ FEJLESZTÉSE AZ ERASMUS+ KA2 INTALL PROJEKT KERETÉBEN. TAPASZTALATOK ÉS PERSPEKTÍVÁK

Az előadás bemutatója az Erasmus+ KA2 INTALL projekt keretében 2019-21 között folyó felnőttoktatók képzését támogató professzió-fejlesztő projekt eredményeit. az előadás kitér a projekt Adult Education Academy c. blended learning modell jellemzőire, a professzió-fejlesztés módszertani sajátosságaira, valamint a nemzetközi programba bekapcsolódni nem tudó felnőttoktatási/andragógiai területtel foglalkozó egyetemi hallgatók, oktatók digitális eszközökkel történő bevonását célzó INTALL@home c. kezdeményezésről egyaránt. Végül az előadás mérleget von az immáron hat esztendeje nemzetközi felsőoktatási környezetben folyó professzió fejlesztés és kutatás továbblépéseinek lehetőségei és korlátai kapcsán!

Kulcsszavak: felnőttoktatás, professzió, fejlesztés, innováció, nemzetköziesítés

A szerző elérhetősége: nemeth.balazs@pte.hu

Orbán Hedvig

A KÖZMŰVELŐDÉSI- KULTÚRAKÖZVETÍTŐ SZAKEMBEREK RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ-SZÜKSÉGES ÉS FEJLESZTENI KÍVÁNT KOMPETENCIÁINAK HÁROM GENERÁCIÓS VIZSGÁLATA

A kutatás célja: A kultúraközvetítő- közművelődési szakemberek rendelkezésre álló és szükséges kompetenciáinak feltárása, a kompetenciák fejlesztési lehetőségeinek kidolgozása, megvalósítása. A kutatás három generáció véleményének a vizsgálatára terjed ki: 1. A jövő szakemberei- jelenleg különböző egyetemeken tanuló közösség-szervező- kulturális mediátor hallgatók. 2. Aktívan dolgozó gyakorló szakemberek. 3. Nyugalmazott- senior szakemberek a kutatás résztvevői. A Durkó Konferencián a hallgatókkal kapcsolatos kutatási eredményeket mutatom be. A téma elméleti háttérének tanulmányozása után kialakítottam a kutatás módszereit és stratégiáit: Több pilot vizsgálat elvégzését követően saját készítésű online kérdőívet alkalmaztam. Az adatokat SPSS programmal elemeztem és leíró statisztikai valamint korrelációs vizsgálatot végeztem el. Összefoglalómban a teljes kutatás egy részét- az egyetemi hallgatók körében végzett vizsgálat eredményeit mutatom be. A kérdőívet három különböző egyetemen tanuló diákok töltötték ki. A vizsgálat részét képezi a nyelvi, a digitális, a kommunikációs a szakmai és innovatív kompetenciák vizsgálata. A kutatás célja annak feltárása, milyen tapasztalatokkal rendelkeznek a hallgatók, mi motiválta őket ennek a képzésnek a választására, mit várnak el ettől a képzéstől. A kutatás kiterjed arra is, hogy milyen a hallgatók innovációs képessége és pályaképe. A kutatási eredmények kihatnak a szakemberképzés jelenlegi tartalmának alakítására. Fontos feladat a szakmai gyakorlat- szakmai közelebbivé alakítása, a hallgatók- valamint a gyakorló szakemberek, intézmények közötti párbeszéd fejlesztése. Közvetett cél a közművelődési professzió értékeinek elismertetése, ezen munka presztízsének növelése.

Kulcsszavak: három generációs vizsgálat, hallgatók pályaképe, szakmai gyakorlati kompetenciák fejlesztése, képzési tartalmak.

A szerző elérhetősége: urbanhedi@agoraszeged.hu

Pető Lilla

KÖZMŰVELŐDÉS HÁLÓZATA

A hálózat kutatás jelenleg a legdinamikusabban fejlődő tudományterület, mely a matematika berkeiből már az 1970-es években kilépett. Napjainkban nem maradt szinte olyan terület, ahol ne indultak volna meg hálózat kutatások. A vizsgálódás alapja, kiindulópontja a hálózat megléte, mely egy olyan komplex rendszert takar, ahol az egységek a köztük lévő kölcsönhatás következtében egységes viselkedési rendszert alakítanak ki. Ezt a komplex rendszert a csúcsok és élek alkotják, melyekből létrejön a hálózat, amit a matematika nyelvére lefordítva gráfoknak nevezünk. Egy hálózatban, ha véletlen választunk ki és kötünk össze pontpárokat, akkor bizonyos szintű kapcsolat alakul ki. Ez a folyamat a közművelődés rendszerére is releváns állításként vehető át. A pontokat és éleket, melyek a hálózatot alkotják, a közművelődés nyelvére fordítva úgy képzeljük el, hogy a pontok a közművelődési intézményeknek és színtereknek, illetve egyéb szervezeteknek, köztük a Nemzeti Művelődési Intézet megyei „hálózatának” részei, az élek pedig, amik összekötik a pontokat nem mások, mint a kapcsolatok, melyek lehetnek önkéntesek vagy kötelezőek. Önkéntesnek azokat a kapcsolatokat tekintjük, melyben nem formális módon történik az együttműködés, kötelezőnek pedig azokat a kapcsolatokat, amelyekben valamilyen szinten szerződéses kapcsolat jön létre, például egy agóra feladat ellátási szerződése kapcsán.

Kulcsszavak: hálózat, közművelődés, csomópontok, kapcsolat, kutatás

A szerző elérhetősége: peto.lilla@nmi.hu

Ponyi László

KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK ÉS KÖZÖSSÉGI SZÍNTEREK REPREZENTATÍV FELMÉRÉSE

Kutatásunk a közművelődési intézmények és közösségi színterek lokális szintű közösségi, társadalmi beágyazottságának bemutatására és elemzésére törekedett. Vizsgáltuk a közművelődési szervezetek, azok szakembereinek helyi társadalomra gyakorolt hatását, szerepét és hasznosságát is. Feltártuk és elemeztük az intézményi önkéntesség, a közművelődési szervezetek és az önkéntesség viszonyrendszerét, valamint a társadalmi esélyegyenlőség megteremtését célzó tevékenységek és infrastruktúra a vizsgált időszakban mutatózó állapotát. A lekérdézés 2017. július-augusztus hóban történt. A vizsgálatban a kérdőív változóinak analízisének a komparativitás, a több szempontú megközelítés és elemzés érdekében a közösségi színterek és közművelődési intézmények vizsgálatát településtípusonkénti, valamint megyei összehasonlításban is elvégeztük. Összességében 221 közművelődési intézményt és 383 közösségi színteret vontunk be, úgy gondoljuk, hogy a mintában szereplő közművelődési intézmények és színterek összességükben, főbb tulajdonságaikban tükrözik a közművelődési intézményrendszer lényegi sajátosságait. Előadásunkban a kutatás legfontosabb eredményeiről számolunk be a kutatási célok vonatkozásában. A kutatás a Cselekvő Községek projekt kutató-fejlesztő tevékenységei során valósult meg.

Kulcsszavak: közművelődés, társadalmi beágyazottság, esélyegyenlőség, önkéntesség

A szerző elérhetősége: ponyi.laszlo@nmi.hu

Reisz Terézia – Kocsis Mihály – Koltai Zsuzsa

A KÖZMŰVELŐDÉS HELYZETE A BARANYA MEGYEI KÖZSÉGEKBEN

A PTE BTK HFMI kutatócsoportja 2019 szeptembere és 2020 augusztusa között a Nemzeti Művelődési Intézet Közművelődési Tudományos Kutatási Programjának támogatásával vizsgálta a közművelődési intézmények és közösségi szinterek szerepét a Baranya megyei községek közösségfejlesztésében. A kutatás célja az volt, hogy a Baranya megyei községekben működő közművelődési intézmények és közösségi szinterek közművelődési és közösségfejlesztési gyakorlatának átfogó elemzése mellett a közművelődési intézmények/ községi közösségi szinterek által adaptálható jó gyakorlatokat, módszertani javaslatokat fogalmazzon meg. A kutatás rétegzett mintavételi eljárás alapján 29 baranyai falu közművelődési és közösségszervezési gyakorlatát tárta fel strukturált interjúk keretében. A minta rétegzése a települések lakosságszáma alapján történt meg. A kutatócsoport tagjai 7 település közművelődési gyakorlata kapcsán határoztak meg kiemelkedő, jó gyakorlatokat. A közművelődési jó gyakorlatokat felvonultató településekről 5 különféle keresztmetszetben esettanulmányok készültek. (1. Finanszírozás – forrásgyűjtés és forráskezelés; 2. Térségi hatások- hálózatosodás a jó gyakorlatokban; 3. Különböző korcsoportok alapján megvalósuló jó gyakorlatok; 4. A nemzetiségi önkormányzatok szerepe a jó gyakorlatok megvalósításában; 5. A közművelődési szakember személyes és szakmai kompetenciáinak szerepe a jó gyakorlatok megvalósulásában). Jelen előadás a vizsgált 29 település közművelődési/közösségszervezői eredményeinek és kihívásainak áttekintése kapcsán meghatározza a baranyai falvak közművelődési és közösségfejlesztői programjainak sajátosságait, valamint a gyakorló szakemberek véleményeinek összegzése és a szakirodalom elemzése alapján feltárja a Baranya megyei falvakban megvalósuló közművelődési jó gyakorlatok jellegzetességeit, illetve meghatározza a községi közművelődési jó gyakorlat kritériumait.

Kulcsszavak: közösség, település, hálózat

A szerző elérhetősége: reisz.teri@gmail.com

koltai.zsuzsa@pte.hu

koltai.zsuzsa@pte.hu

Sápiné Bényei Rita

RÉSZTVEVŐ-KÖZPONTÚSÁG A FELNŐTTEK TANÍTÁSÁBAN

Az előadás célja annak bemutatása, hogyan válthatja fel a felnőttek tanításában a hagyományos tanulás-központúságot, az ismeretek átadását a résztvevő-központúság, a tapasztalatok aktív feldolgozásának gyakorlata. A tanár-továbbképzésekre posztmodern korunkban olyan nonformális lehetőségeket kell teremteni, ahol a pedagógusok meglévő kompetenciáira építünk, ahol a tanárok reflektálhatnak, problémákat oldhatnak meg kooperációban, interakcióban és kölcsönös függésben. Az első akciókutatások vagy a tanárok által végzett kutatások a kutatás és a gyakorlati fejlesztés összekapcsolásáról, a kutatók és a gyakorló tanárok együttműködéséről, az utóbbiaknak a kutatásba való aktív bevonásáról vagy éppen a kutatás önálló szereplőjeként való elfogadásáról szólnak (Halász 2013). Jelen kutatásom elméleti bázisát - többek között - a felnőttekkel foglalkozó tanári viselkedés megváltoztatásának igénye Maróti (2015), az akciókutatás folyamatának ismertetése Vámos (2013), valamint az együttműködést fejlesztő módszer, a Témacentrikus interakció Cohn (1974) alkalmazása adja. A 2020-ban kidolgozott tanórakutató programomban a résztvevő tanárok tevékenyen vesznek részt a célok, módszerek, tartalmak meghatározásában csak úgy, mint a sikerkritériumok megfogalmazásában. Így a produktív (alkotó) tanulási folyamatot átélő pedagógus saját, személyes fejlődésével járul hozzá szakmai megújulásához, amiben a segítő facilitatori szerepét gyakorolhatja. Az eredményes gyakorlati alkalmazásról a programmal párhuzamosan kvalitatív módszerű értékelés és kutatási beszámoló készül. A Debreceni Egyetem gyakorlóiskolájában folyó tanórakutató egyik hazai kutatótanári programjának bemutatása hozzájárulhat ahhoz, hogy a résztvevők jobban megértsék a folyamatokat, ennek révén hozzásegíthetjük őket ahhoz, hogy tevékenységük eredményesebb legyen.

Kulcsszavak: résztvevő-központúság, tanórakutató, Témacentrikus interakció

A szerző elérhetősége: sapinebenyeirita@gmail.com

Sebestyén Dániel

**A KÖZMŰVELŐDÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET
VIZSGÁLATA ÉS HATÁSA A SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI
KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉ-NEK ÉLETÉRE**

A közművelődésnek a társadalomfejlesztésben nagy szerepe van, mivel az egyéneken túl különböző önszerveződő csoportokat próbál meg létrehozni, hogy a társadalom jóllétét fenn-tartsák.. A közművelődésnek pedig szintérre van szüksége, amelyet például Magyarországon egy közművelődésről szóló törvény határoz meg, szakmai feltételekkel együtt. Ezt a törvényt 1997-ben adták ki, de azóta többször is változott. Az elsődleges célja ennek a dokumentum-nak, hogy egyfajta szabályok közé tudják állítani az olyan területeket, mint például a kulturális örökségek, a nemzeti kultúra és a művelődés intézményesített fajtáit. Felállítja ez a törvény a pontos intézmény rendszereket, amelyeket az egyes művelődési területekkel foglalkozó intézményekben alkalmaznak. Mivel ezek a rendelkezések már több mint 20 évvel ezelőttiek, időnként szükség van egy-egy részterület frissítésére. A kutatásomban a szakemberek állás-pontjára vagyok kíváncsi, abból a szempontból, hogy a központilag meghatározott törvé-nyekkel és annak a változásaival hogyan is tudnak megbirkózni és a mindennapi szakmai munkájukban ezek hogyan jelennek meg. A kutatás további részében ki szeretnék térni arra is, hogy a szakemberek a törvényi háttereket milyen behatóan ismerik, illetve mennyire van-nak, megelégedve a változásokkal és ez hogyan hat a szakmai munkájukra.

Kulcsszavak: közművelődés, törvény, változások, szakemberek

A szerző elérhetősége: dana19990314@gmail.com

Sohajda László István

KÖZMŰVELŐDÉS MÁRKA ALAPON

Kutatási területem és előadásom fókuszában a magyarországi közművelődési intézmények márkaépítési lehetőségei állnak. Kulturális marketing- és márkaszakértőkkel, valamint intézményvezetőkkel készített interjúimon túl vizsgálom a hazai és nemzetközi szakirodalom releváns forrásait, továbbá szakmai tapasztalataimat, megvalósított projektekként, esettanulmányok formájában elemzem.

Részletesen ismertetem a vecsési Bálint Ágnes Kulturális Központ márkaépítési törekvéseit, valamint marketing stratégiájának megvalósítási fázisait, mely munkafolyamatokat 2016 eleje óta marketingvezetőként szervezek és irányítok az intézményben.

A téma részletes feltérképezésére szakirodalom segítségével vizsgálom a kulturális marketinget, mint a nonprofit marketing egy speciális területét, összehasonlítva más termékek és szolgáltatások értékesítési folyamatával, rávilágítva a legfontosabb hasonlóságokra és különbségekre.

Előadásomban az elméleti megközelítés mellett a Bálint Ágnes Kulturális Központ kapcsán gyakorlati szinten is, konkrét és megvalósult példákon keresztül mutatom be egy kulturális márka felépítésének és működtetésének fázisait: az intézmény marketingtevékenységét, szolgáltatásainak online, valamint helyszíni értékesítését és közösségépítésének eszközrendszerét, valamint üzleti partner (win-win) hálózatának létrehozását és működtetését.

Kulcsszavak: üzleti- és kulturális mediáció, márkatanácsadás, közösségi- és marketingkommunikáció, fenntartható fejlesztés-fejlődés

A szerző elérhetősége: sohajda.laszlo@gmail.com

Svidró Ibolya

**KULTURÁLIS ÁLLAPOTFELMÉRÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI
INTÉZMÉNYRENDSZERBEN**

A magyarországi települések kulturális állapotának felmérésére vonatkozó kutatás főbb eredményeit foglaljuk össze. A 2018-as és 2019-es évben három alkalommal (összesen 360 településen átlagosan hét helyi véleményformáló bevonásával, mindösszesen 6.856 fő elemszámmal) felvett strukturális interjúk eredményeiből készítettünk másodelemzést a közművelődés vonatkozásában.

Az empirikus eredmények áttekintést adnak a magyarországi településeken élő véleményformálók gondolatairól és elképzeléseiről a vizsgált témában.

Kutatásunk során számos olyan eredményt tapasztaltunk, melyekről úgy éreztük, hogy érdemes a későbbiekben is figyelemmel kísérni, hiszen fontos következtetések vonhatóak le belőlük a kultúra és a közművelődés egészére vonatkoztatva.

Kulcsszavak: kultúra, művelődés, közművelődés, közösségfejlesztés, kulturális intézményrendszer

A szerző elérhetősége: juhasz-nagy.ibolya@nmi.hu

Szabó József – Buda András – Erdei Gábor

A TÁVOLLÉTI OKTATÁS TAPASZTALATAI

A kilencvenes évek óta az oktatásban egyre fontosabb szerep jut a digitális technikáknak. A kezdeti időszak írásvetítő megoldásait felváltották a számítógépeket használó látványos, és a tanulást támogató projektek. Nem véletlen tehát, hogy az elmúlt két évtizedben a technológia alapú tanítás és mérés-értékelés a pedagógiai kutatások egyik központi kérdésévé vált. Kutatásunk célja az volt, hogy megnézzük, a távolléti oktatás milyen hatással volt az októkra és magára az oktatásra. A kérdőíves felmérésben több mint 300 oktató vett részt a Debreceni Egyetemen. Vizsgálatunk során megnéztük, hogy milyen volt az életkori megoszlás, a nemek aránya, hány előadást, szemináriumot és gyakorlatot tartottak az októk, milyen volt az oktatói terhelés, milyen eszközökkel és milyen informatikai háttérrel tartották az órákat. Kitértünk arra is, hogy a hallgatók milyen felkészültséggel tudtak bekapcsolódni kurzusokba. Az eredmények szerint mind az oktatók, mind a hallgatók sikeresen, bár kisebb zökkenőkkel vették az akadályokat. Többen jelezték, hogy a későbbiekben szívesen használnák legalább részben a távolléti oktatást a hagyományos oktatási időszakban is. A kutatás másik célja az volt, hogy bemutassuk a járvány ideje alatt az oktatók terhelését, a járvány hatását a kutatási és publikációs tevékenységre. Ebben az esetben érzékelhető visszaesést tapasztaltunk az előző időszakhoz képest.

Kulcsszavak: Távolléti oktatás, informatika, eszközök, információmegosztás, kutatás

A szerző elérhetősége: szabo.jozsef57@gmail.com

Széman E. Rózsa

ONLINE ZSOBOK – ELVEK ÉS MÓDSZERTAN EGY ONLINE TÁBOR SZERVEZÉSE SORÁN

2009 óta szervez a kolozsvári Georgius Aranka Társaság ifjúsági tagozata anyanyelvi tábort erdélyi magyar középiskolásoknak a kalotaszegi Zsobokon. 2020-ban a koronavírus-járvány miatt hagyományos formában nem lehetett megrendezni, viszont azt nem szeretnénk volna, hogy teljesen elmaradjon, így az online megvalósítás mellett döntöttünk. Előadásomban a tervezés, megvalósítás folyamatát mutatom be, kissé párhuzamba is állítva a hagyományos, valós táborral, valamint részletesebben kitérek a módszertani kérdésekre, tanulságokra. A táborra készülve igényfelmérő kérdőívet készítettünk, lejártával pedig értékelést kértünk a résztvevőktől. Előadásomban ezeket, főleg az utóbbit értékelem, ezt is elsősorban a megvalósíthatóság szempontjából, általános következtetéseket levonva, kevésbé kitérve a konkrét programpontok értékelésének elemzésére. Kiemelem a közösség megtartásának fontosságát akkor, amikor a valós találkozások ellehetetlenültek, ideértve a közösségi tervezést is.

Kulcsszavak: közösség, közösségépítés, tábor, online, anyanyelvápolás

A szerző elérhetősége: emke.oe@gmail.com

Szerdahelyiné Lőrincz Nóra

A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS LEHETŐSÉGEI EGY ÉLETÚT TÜKRÉBEN - A SZEMÉLYISÉG MEGHATÁROZÓ SZEREPE KAKUK PÁL ÉLETÚTJÁNAK VIZSGÁLATÁN KERESZTÜL

Kakuk Pál a maga 70 évével emblematikus személyiség a profi- és amatőr néptánc és a táncház mozgalom világában. 1949-ben született, 1962-ben lépett először színpadra, és azóta is töretlenül vesz részt a néptáncos világ számtalan megmozdulásában. 25 éven keresztül a Magyar Állami Népi Együttes tagja, Rábai Miklós, majd Tímár Sándor mellett dolgozott asszisztensként, tánckarvezetőként. Profiként világszerte hírét vitte gazdag folklórkincsünknek. 2006-ban az elsők között kapta meg a Magyar Állami Népi Együttes Örökös Tagja címet.

1992-es szakmai nyugdíjba vonulása után bekapcsolódott az amatőr mozgalomba, számos akkor alakuló néptáncegyütteshez járt tanítani, szakmai segítséget nyújtani. Ezt a tevékenységét a mai napig intenzíven műveli. A Csepel-szigeten és térségében nincs olyan amatőr együttes, ahol legalább egy koreográfia erejéig ne fordult volna meg, vagy épp ne ő lenne az együttes vezetője. Aktív tagja számos egyesületnek és alapítványnak, szakmai programok, fesztiválok szervezője, farag és vőfélykedik.

A kutatásban arra keresem a választ, hogyan hat egy meghatározó személyiség egy közösség életére. A néprajzban „magyar iskolaként” emlegetett egyéniségvizsgálati módszert alkalmazom, az adatgyűjtés főleg személyes beszélgetésekből áll.

A kutatás célja egy komplex kép kialakítása Kakuk Pálról, illetve arról, hogy személyiségével, tudásával milyen szerepet tölt be a közösségépítés területén. A kutatást a Nemzeti Művelődési Intézet Tudományos Kutatói Programja támogatta.

Kulcsszavak: közösségszervezés, személyiség, néptánc, hagyomány

A szerző elérhetősége: muhelyagardrobszekrenyben@gmail.com

Szirmai Éva

HÁLÓZATI KOMMUNIKÁCIÓ JÁRVÁNY IDEJÉN

A 70-es évek elején Hankiss Elemér, a kiváló magyar szociológus Az információhiányról című tanulmányában egy budapesti szállodatűz példáján elemezte a rémhírképződés folyamatát. Arra a következtetésre jutott, hogy a bizonytalanság és az információhiány törvényszerűen vezet az ál- és rémhírek kialakulásához, illetve, hogy a tájékoztatáspolitikai az általa mesterségesen fenntartott bizonytalanságérzettel infantilizálja a közösséget, „altatódalként” használja a kiszámítottan csepegtetett információkat.

2020-ban, a vírusveszély által előidézett helyzetben különös hangsúlyt kap az említett tanulmány: Magyarországon az elmúlt 3 hónapban élesen elváltak egymástól a közszolgálati médiában megjelenő hivatalos elemzések és a közösségi oldalakon folyó diskurzusok.

Tanulmányomban arra teszek kísérletet, hogy a diskurzus elemzés kvalitatív és kvantitatív módszereinek segítségével értelmezsem a kormányzati kommunikáció megjelenési formáit (különös tekintettel a háborús tematika és retorika elemeinek megjelenésére és a félelemkeltés módszereire), a közösségi oldalakon folyó diskurzusok jellegzetességeit, a rémhírképződés folyamatát és ezek társadalmi hatásait.

Kulcsszavak: tájékoztatáspolitikai, hivatalos csatornák, közösségi oldalak, információhiány, rémhírképződés

A szerző elérhetősége: szirmai@jgyphk.szte.hu

Újvári Edit – Bozsó Renáta – Nagy Angelika – Balán Valéria – Barát Tóth Livia – Kifut Viktória – Székely Zsófia

A REGIONÁLIS, LOKÁLIS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGEK ÉS A LOKÁLIS IDENTITÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI – A HELYI ÉRTÉKTÁRAK FUNKCIÓNAK FELMÉRÉSE A VAJDASÁGBAN

Az előadás a szerbiai Vajdaság Tisza menti településein a magyar kulturális hagyománynak a közművelődésben, közösségépítésben és a lokális identitás erősítésében betöltött szerepét elemzi, valamint az ebben a munkában fontos szerepet betöltő Vajdasági Magyar Értéktár működését, hatását vizsgálja. Arra szeretnénk rávilágítani, hogy milyen intézményi keretek között történik a közösségi és kulturális hagyományok ápolása, mi a művelődési intézmények és a lokális hagyományőrző egyesületek szerepe ebben? A 2016-ban létrehozott Vajdasági Magyar Értéktár hogyan járul hozzá a vizsgált településeken a hagyományok fenntartásához, hol, milyen módon tudatosul az értékek megőrzése és átörökítése? Kutatási módszerünk a szakirodalmi alapozás mellett a honlapelemzés és az interjúkészítés volt. Interjúalanyaink a térség településeinek közösségi, kulturális életében dolgozó szakemberek, kulturális és művelődési intézmények, szervezetek vezetői és munkatársai voltak, akik meghatározó egyéniségei a helyi magyar közösség kulturális életének.

Kulcsszavak: kulturális és közösségi élet, lokális érték, hagyomány, identitás, Tisza mente, Vajdasági Magyar Értéktár

A szerző elérhetősége: ued@jgypk.szte.hu kifut.ria@gmail.com,
szekelyzoszy@gmail.com

Vámosi Tamás – Mangné Kardos Zita

A KÉPZÉSI HATÉKONYSÁGGAL ÉS A KOMPLEX VIZSGÁVAL KAPCSOLATOS TAPASZTALATOK AZ ISKOLARENDSZERŰ DUÁLIS SZAKKÉPZÉSBEN

A duális képzés vált a 3 éves szakmunkásképzés és az 5 évesre nyúlt technikai képzés meghatározó pillérévé. Ugyanakkor a rendszer rejt magában hibalehetőségeket, munkáltatói és szakmai irányítói oldalról egyaránt. Jelen esetben a szakmai felkészítés és a komplex szakmai vizsga mérési-értékelési oldalára helyezzük a vizsgálati hangsúlyt. A tanulmány bemutatja a Baranya megyei iskolarendszerű komplex vizsgák tapasztalatait, és ennek értékeléséhez, illetve tágabb összefüggésekbe helyezéséhez felhasználja a vizsgaelnöki beszámolókat, és a gyakorlati képzőhelyet biztosító cégek vezetőivel elvégzett szakmai interjúkat. Az összképből kirajzolódik a munkáltató és a szakképző intézmények munkája, az általuk elvégzett szakmai képzési munka minősége, és a mérés-értékelési rendszerben továbbra is tapasztalható hiányosságok összessége.

Kulcsszavak: szakképzés, duális képzés, komplex vizsga

A szerző elérhetősége: vamosi.tamas@pte.hu

A rendezvény főszervezője:

Művelődéstudományi és Humán Tanulmányok Tanszék

A rendezvény társszervezői:

Nemzeti
Művelődési
Intézet

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Akadémiai Bizottságának Nevelés-,
Művelődéstudományi és Pszichológiai Albizottsága
Művelődéstudományi és Andragógiai Szakbizottság
Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program

Rendezvény fő támogatója:
Emberi Erőforrások Minisztériuma

Nemzeti
Művelődési
Intézet

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

